

การแปลตัวของคันทานนิยมในพุทธสังคัมปัจจุบัน

โดย

นายรัฐภูมิ ผิวพันธ์มิตร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปมหาบัณฑิต

สาขาวิชาจิตรกรรม

ภาควิชาจิตรกรรม

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2552

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

การแต่งตัวของต๋นหานิยมในพุทธสังคัมปัจจุบัน

โดย

นายรัฐภูมิ ผิวพั่นฉมิตร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปมหาบัณฑิต

สาขาวิชาจิตรกรรม

ภาควิชาจิตรกรรม

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2552

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

PASSIONISM CONCEALMENT IN PRESENT BUDDHISM SOCIETY

By

Rattaphoom Piwpantamit

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

MASTER OF FINE ARTS

Department of Painting

Graduate School

SILPAKORN UNIVERSITY

2009

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้วิทยานิพนธ์เรื่อง “ การแฝงตัวของ
ค่านิยมในพุทธสังคมปัจจุบัน ” เสนอโดย นายรัฐภูมิ ผิวพันธ์มิตร เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตรกรรม

.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ชินะตั้งกูร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. รองศาสตราจารย์อิทธิพล ตั้งโฉลก
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์นาวิน เบี้ยคกลาง

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(อาจารย์อำมฤทธิ์ ชูสุวรรณ)

...../...../.....

..... กรรมการ

(อาจารย์ทรงไชย บัวชุม)

...../...../.....

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์อิทธิพล ตั้งโฉลก)

...../...../.....

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิชิต ตั้งเจริญ)

...../...../.....

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์นาวิน เบี้ยคกลาง)

...../...../.....

49001209 : สาขาวิชาจิตรกรรม

คำสำคัญ : “อวิชชา” คือ เหตุแห่ง “กิเลสตัณหา”

รัฐภูมิ ผิวพันมิตร : การแฝงตัวของตัณหานิยมในพุทธสังคมปัจจุบัน. อาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ : รศ.อิทธิพล ตั้งโฉลก และ ผศ.นาวัน เบียดกลาง. 81 หน้า

“กิเลสตัณหา” คือสภาวะของความอยากที่ต้องการได้รับการตอบสนองโดยแบ่งเป็น
ความอยากที่อยู่ภายนอก คือ เน้นไปที่การสนองตอบในรูป รส กลิ่น เสียง และสัมผัส รวมไปถึง
ชื่อเสียงเกียรติยศต่างๆ และภายใน คือ ความอยากที่เป็นการสนองตอบทางจิตใจและภาพในห้วงนึก
คิดเป็นมโนสัมผัส เช่น อยากเป็นนั่น อยากได้นี้ เกิดภาพวิมานทางความคิด หากสภาวะความอยาก
นั้นอยู่บนพื้นฐานของศีลธรรมจริยธรรมที่ดีงาม และเน้นไปเพื่อการดำรงชีวิตที่ถูกต้องและไม่เป็น
การเบียดเบียน สภาวะนั้นคือสภาวะปกติในการดำรงอยู่ของมนุษยชาติ

ด้วยความโลภ ละโมบ อยากได้ อยากเสพ อยากครอบครอง จนต้องพยายามไขว่คว้า
ตอบสนองอย่างไม่รู้จักอิมจักพอ ทำให้เกิดความคิดเห็นที่ผิด การไม่รู้จักใช้ปัญญาพิจารณาให้
ประจักษ์ถึถ้วน เป็นเหตุให้ไม่รู้บุญไม่รู้บาป ชักนำไปสู่ความไม่ดีต่างๆ อย่างไม่รู้จักละอาย เป็น
ความเขลาที่อยู่ในจิตใจ ตามความหมายของ “อวิชชา”

ผลงานสร้างสรรค์ชุดนี้เป็นการแสดงให้เห็นถึงสภาวะความหลง ความเขลา ที่ครอบ
แน่นในจิตใจของมนุษย์ อันเป็นผลจากความทะยานอยากอย่างไม่รู้จักยับยั้งชั่งใจ กลายเป็นความไม่
รู้จักผิดชอบ ละอายเกรงต่อบาป โดยแสดงออกในรูปแบบจิตรกรรมที่เน้นการแทนค่าความหมาย
ของสัญลักษณ์รูปทรงวัตถุในเชิงเปรียบเทียบ อุปมาอุปไมยในทางลือเลียดเสียดสี เพื่อสื่อสารถึง
ความเสื่อมโทรมทางจิตใจของผู้คนในยุคสมัยปัจจุบัน

ภาควิชาจิตรกรรม   บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร   ปีการศึกษา 2552

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 1. .... 2. ....

49001209 : MAJOR : PAINTING

KEY WORD : "IGNORANCE" IS THE CAUSE OF "ATTACHMENT"

RATTAPHOOM PIWPANTAMIT : PASSIONISM CONCEALMENT IN PRESENT
BUDDHISM SOCIETY. THESIS ADVISORS : ASSOC. PROF. ITHIPOL
THANGCHALOK AND ASST. PROF. NAVIN BIADKLANG. 81 pp.

"ATTACHMENT", a state of desire for response, is considered to be external attachment and internal attachment. The external attachment is a desire power responding to forms, tastes, odours, voices, and touches, as well as desire of fames. The internal attachment, a mental sense, is a desire power for mental responding and images in the mind, such as a desire of objects, as if a palace arises in the thought. If that state of desire goes along with the moral rules, and tends to live a proper life, without exploiting others. That is considered a normal state for living of humanity.

With too much greed, desires to consume, or desires to possess, ones struggle to respond their exceeding greed perpetually. This causes a wrong thought and ones could not judge correctly. This again causes ones ignore merit or sin. It leads to all bad things, ignorant of shame. It is foolishness in the mind. All above is the meaning of "Attachment."

This creative series shows is intended to display the state of delusion and ignorance possessed in the human's minds. This results from exceeding eagerness which turns to be a lack of responsibility, and fear and shame of sin. This concept is shown in painting forms focusing on representation of symbolic forms of objects in simile and satire methods for carrying out the collapsing minds in the modern society.

Department of Painting Graduate School, Silpakorn University Academic Year 2009

Student's signature .....

Thesis Advisors' signature 1. .... 2. ....

กิตติกรรมประกาศ

ข้าพเจ้าขอกราบน้อมรำลึกถึงพระคุณ บิดา มารดา และครอบครัว ผู้ให้การส่งเสริมสนับสนุนและเป็นกำลังใจในการศึกษา

ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณ รศ.อิทธิพล ตั้งโฉลก และ ผศ.นาวัน เบียดกลาง ผู้กรุณาเสียสละเวลาให้คำปรึกษาและดูแลผลงานอย่างต่อเนื่อง ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์นพพงษ์ สัจจวิโส อาจารย์สุรพล แสนคำ ผศ.พิชิต ตั้งเจริญ ผศ.รุ่ง ธีระพิจิตร อาจารย์อำมฤทธิ์ ชูสุวรรณ ผศ.ไพโรจน์ วังบอน อาจารย์ทรงชัย บัวชุม และ คณาจารย์ในภาควิชาจิตรกรรม รวมทั้งคณาจารย์ทุกท่านในคณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานทางศิลปะ

คุณความดีอันใดจะพึงเกิดจากวิทยานิพนธ์ชุดนี้ ข้าพเจ้าขออุทิศความดีทั้งหมดเป็นพุทธบูชา อุทิศให้บรมครูผู้ล่วงลับ ที่ได้สร้างสรรค์ศิลปกรรมอันล้ำค่าไว้บนโลกนี้ ตราบจนเจ้ากรรมนายเวรทั้งหลายทั้งในอดีตชาติ และปัจจุบันชาติ เทอญ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	2
แรงบันดาลใจในการสร้างงานศิลปะ	2
พื้นฐานความคิดและอิทธิพลในการสร้างสรรค์ผลงาน	2
สมมติฐานในการสร้างสรรค์.....	3
ขอบเขตในการสร้างสรรค์	3
ขั้นตอนในการสร้างสรรค์.....	3
วิธีการสร้างสรรค์.....	4
แหล่งข้อมูลที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์.....	4
อุปกรณ์ที่ใช้ในการค้นคว้าและการสร้างสรรค์	4
2 ข้อมูลเกี่ยวกับการสร้างสรรค์.....	5
ข้อมูลเบื้องต้นในการสร้างสรรค์.....	5
ค้นหา 3.....	5
ราคะ โทสะ โมหะ : กับดักทางความคด.....	7
อวิชชาและโมหะ.....	8
กิเลส.....	9
พระสงฆ์และอรัชชี.....	10
ประเภทของพระสงฆ์	11
วินัยสงฆ์ อาบัติ ปาราชิก.....	11
ภิกษุมหาโจร 5.....	15
ข้อมูลด้านรูปแบบ	17

บทที่	หน้า
3 กระบวนการและองค์ประกอบในสร้างสรรค์.....	24
การศึกษาหาข้อมูล.....	24
กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานเชิงทัศนศิลป์.....	24
ขั้นตอนการสร้างภาพร่าง.....	25
การทดลองเทคนิค.....	30
ขั้นตอนการประมวลความคิดหลังจากการสร้างภาพร่าง.....	34
4 การสร้างสรรค์ผลงาน.....	35
ความเป็นมาก่อนเข้าศึกษา.....	35
การพัฒนาผลงานระยะแรก.....	36
การพัฒนาผลงานระยะที่สอง.....	36
การพัฒนาผลงานระยะที่สาม.....	37
ผลงานวิทยานิพนธ์.....	38
การวิเคราะห์การสร้างสรรค์.....	77
5 สรุป.....	78
บรรณานุกรม.....	79
ประวัติผู้วิจัย.....	80

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	ยินดีในกำหนด ฟังพอใจในเสียดสีสัมผัส.....	18
2	ยินดีในกำหนด ฟังพอใจในเสียดสีสัมผัส.....	18
3	แฝงกายหาผลประโยชน์ในกาสาวพัสดุ์เป็นอลัชชี.....	19
4	ปฐมปาราชิก ว่าด้วยเสพเมถุน	19
5	แสดงเวทย์คาถา อวดอุตริมนุสสรธรรม.....	20
6	แสดงเวทย์คาถา อวดอุตริมนุสสรธรรม.....	20
7	อลัชชีถูกจับได้และดำเนินคดี.....	21
8	อลัชชีถูกจับได้และดำเนินคดี.....	21
9	อหิริกะ เป็นธรรมชาติที่ไม่ละอายการทำผิดทางกาย วาจา ใจ.....	22
10	อวิชาเหตุผลกัณฑ์ให้เกิดโมหะจริต.....	22
11	อวิชาเหตุผลกัณฑ์ให้เกิดโมหะจริต.....	23
12	ภิกษุถามกทุสึล เสพเมถุนต้องอาบัติปาราชิก.....	23
13	ภาพร่างลับไวด้วยคินสอ เน้นบันทึกความคิดและองค์ประกอบภาพ.....	25
14	ภาพร่างลับไวด้วยคินสอ เน้นบันทึกความคิดและองค์ประกอบภาพ.....	25
15	ภาพถ่ายคนต้นแบบ.....	26
16	ภาพถ่ายคนต้นแบบ.....	26
17	ภาพถ่ายดอกบัวต้นแบบ.....	27
18	ภาพถ่ายดอกบัวต้นแบบ.....	27
19	ภาพถ่ายสัตว์ต้นแบบ.....	28
20	ภาพถ่ายสัตว์ต้นแบบ.....	28
21	ภาพถ่ายสัตว์ต้นแบบ.....	29
22	ภาพถ่ายสัตว์ต้นแบบ.....	29
23	อุปกรณ์การทดลองเทคนิค(พื้นผิว).....	30
24	ลักษณะพื้นผิวจากการทดลอง.....	30
25	ลักษณะพื้นผิวจากการทดลอง.....	31
26	ลักษณะพื้นผิวจากการทดลอง.....	31
27	อุปกรณ์ปฏิบัติงานจิตรกรรม.....	32
28	แสดงการนำเทคนิคมาใช้ร่วมกับการเขียนภาพ.....	32

ภาพที่		หน้า
29	ลักษณะการเขียน โดยเพิ่มน้ำหนักสีให้เข้มขึ้นทีละชั้น.....	33
30	แสดงการเพิ่มน้ำหนักสีจนเสร็จสมบูรณ์.....	33
31	ผลงานสร้างสรรค์ก่อนเข้าศึกษา.....	39
32	ผลงานสร้างสรรค์ก่อนเข้าศึกษา.....	40
33	ผลงานสร้างสรรค์ก่อนเข้าศึกษา.....	40
34	ผลงานสร้างสรรค์ก่อนเข้าศึกษา.....	41
35	ผลงานสร้างสรรค์ก่อนเข้าศึกษา.....	41
36	ผลงานสร้างสรรค์ก่อนเข้าศึกษา.....	42
37	ผลงานสร้างสรรค์ระยะแรก.....	43
38	ผลงานสร้างสรรค์ระยะแรก.....	43
39	ผลงานสร้างสรรค์ระยะแรก.....	44
40	ผลงานสร้างสรรค์ระยะแรก.....	44
41	ผลงานสร้างสรรค์ระยะแรก.....	45
42	ผลงานสร้างสรรค์ระยะที่แรก.....	45
43	ผลงานสร้างสรรค์ระยะที่สอง.....	46
44	ผลงานสร้างสรรค์ระยะที่สอง.....	46
45	ผลงานสร้างสรรค์ระยะที่สอง.....	47
46	ผลงานสร้างสรรค์ระยะที่สอง.....	47
47	ผลงานสร้างสรรค์ระยะที่สอง.....	48
48	รายละเอียดผลงานสร้างสรรค์ระยะที่สอง.....	48
49	ผลงานสร้างสรรค์ระยะที่สอง.....	49
50	รายละเอียดผลงานสร้างสรรค์ระยะที่สอง.....	50
51	ผลงานสร้างสรรค์ระยะที่สอง.....	51
52	ผลงานสร้างสรรค์ระยะที่สาม.....	52
53	ผลงานสร้างสรรค์ระยะที่สาม.....	53
54	รายละเอียดผลงานสร้างสรรค์ระยะที่สาม.....	54
55	ผลงานสร้างสรรค์ระยะที่สาม.....	55
56	ผลงานสร้างสรรค์ระยะที่สาม.....	56
57	รายละเอียดผลงานสร้างสรรค์ระยะที่สาม.....	57

ภาพที่		หน้า
58	ผลงานสร้างสรรค์ระยะที่สาม.....	58
59	ผลงานสร้างสรรค์ระยะที่สาม.....	59
60	ผลงานวิทยานิพนธ์.....	60
61	รายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์.....	61
62	ผลงานวิทยานิพนธ์.....	62
63	ผลงานวิทยานิพนธ์.....	63
64	รายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์.....	64
65	ผลงานวิทยานิพนธ์.....	65
66	รายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์.....	66
67	ผลงานวิทยานิพนธ์.....	67
68	รายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์.....	68
69	ผลงานวิทยานิพนธ์.....	69
70	รายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์.....	70
71	ผลงานวิทยานิพนธ์.....	71
72	รายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์.....	72
73	ผลงานวิทยานิพนธ์.....	73
74	รายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์.....	74
75	ผลงานวิทยานิพนธ์.....	75
76	รายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์.....	76

บทที่ 1

บทนำ

ธรรมชาติรองรับความต้องการของมนุษย์ด้วยปัจจัยจำเป็น 4 ประการ โดยเน้นที่พื้นฐานในการดำรงชีวิตอันได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค แต่เมื่อมนุษย์ได้เกิดวิวัฒนาการทางความรู้ความคิดเทียบทันกลไกธรรมชาติ พัฒนาการความอยากของมนุษย์ก็ได้ก้าวหลุดกระหังเลยล้ำกว่าสัตว์ใดๆ กลับกลายเป็นด้วยมนต์สัมผัสใหม่ที่ไขว่คว้าสะสม และเป็นไปเพื่อกิน เพื่อกาม เพื่อเกียรติอย่างไม่เพียงพอและสิ้นสุด เหล่านี้เรียกว่า “กิเลส” และสภาวะความอยากได้ อยากเสพนั้นก็คือ “ตัณหา” ซึ่งเป็นแรงขับเคลื่อนให้ชีวิตดำเนินไปตามยุคสมัยจนเกิดสังคัมบริโภคนิยมที่ส่งเสริมการตอบสนองความอยากอย่างเสรี กระนั้นเองมนุษย์เราก็กายก้องผู้ที่ซัดขึ้นต่อสู้อิทธิพลตัณหาและดำเนินผู้ที่ย่อมอ่อนนุ่มต่อความอยากนั้นอย่างสิ้นเชิง มนุษย์พยายามเรียนรู้ที่จะใช้สติปัญญาคอยข่มห้ามพฤติกรรมที่จะสนองตอบกิเลสตัณหา

การอดกลั้นแม้เพียงชั่วคราวยังนับว่าดีกว่าการที่ไม่สามารถอดกลั้นได้เลยแม้วินาทีเดียว มีคำสอนมากมายในศาสนาต่างๆ หรือประเพณีวัฒนธรรมทั้งหลายที่สอนให้รู้จักห้ามใจไม่ให้ทำไปตามความต้องการของความอยากนั้น

กระทั่งองค์สัมมาสัมพุทธเจ้าได้ค้นพบความลับของกิเลสตัณหา ค้นพบต้นเหตุของการเกิดขึ้นว่าเป็นอย่างไรและจะบำบัดกำจัดได้อย่างไร นับเป็นการค้นพบที่สำคัญของมนุษยชาติที่ไม่เคยมีมาก่อน ว่าเหตุของวงจรนี้เริ่มต้นโดย อวิชชา คือ ความไม่รู้ เป็นส่วนประกอบสำคัญของการปรุงแต่งจิตใจ ทำให้เกิดความโลภ ความโกรธ ความหลง ซึ่งเป็นผลย้อนกลับไปส่งเสริมให้ความอยากนั้นงอกงามทวีจนไม่สามารถที่จะยับยั้งชั่งใจ มนุษย์เราจึงควรที่จะต้องเรียนรู้ไว้ซึ่งสติปัญญาแทนที่อวิชชา คือ ตามไปดู ตามไปรู้ให้เท่าทันกิเลสตัณหาเสียก่อน

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในยุคปัจจุบันที่เจริญด้วยความก้าวหน้าทางวัตถุ มุ่งสนองแต่ความยินดี ความสะดวกสบายพอใจ ความหลงใหล เฮอร์คอรอย เฟลิดเฟลิน ตกอยู่ภายใต้ตัณหานิยม เชื่อว่าความสุขเกิดจากการได้มี ได้เสพ ได้ครอบครอง ไม่เพียงแต่วัตถุแต่ยังรวมทั้งหมกมุ่นในอำนาจบุญบารมีที่ยิ่งใหญ่ แต่ขาดซึ่งการพัฒนาจิตใจ คุณธรรม จริยธรรมที่ถูกต้องดีงาม อันเป็นพื้นฐานสำคัญในการเป็นมนุษย์ที่เจริญแล้วซึ่งปัญญาตามแก่นแห่งธรรมะของพุทธองค์ หลายครั้งสิ่งที่เกิดขึ้นจนเป็นเหตุการณ์

สะท้อนใจเหล่าพุทธมามกะ ไม่ว่าจะเป็นนักบวชพุทธ ศิษย์ หรือเหล่าอัคริษที่มุ่งเข้ามาด้วยหวังผลประโยชน์เขลาเคลือบแฝง สืบเนื่องมาจากความมิละอายเกรงกลัวต่อบาป ใช้ช่องว่างแห่งศีลธรรม และศรัทธาของพุทธศาสนิกชนเป็นหนทางแสวงผลและสนองตอบความลุ่มหลงในตัณหานิยม สะท้อนซึ่งการครอบงำมัวเมาด้วยกิเลส ความ โลภ ขลาด และขาดซึ่งธรรมปัญญา อันนำมาซึ่งสภาวะ เสื่อมต่อความมั่นคงของบวรพุทธศาสนา

“โลกที่เจริญก็เป็นอย่างนั้น ยิ่งเจริญก็ยิ่งมืด ยิ่งหลับด้วยกิเลส”

ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ในการสร้างสรรค์

กระบวนการทางศิลปะของข้าพเจ้าสร้างขึ้นและเป็นไปโดยมิได้ชี้ถูกผิด หรือเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา แต่มุ่งเน้นในการนำเสนอและสะท้อนสภาวะปัญหาที่เกิดขึ้นในพุทธ สังคมปัจจุบันตามทัศนคติส่วนตัวของข้าพเจ้าต่ออัคริษหรือเหล่านักบวชพุทธที่แฝงตัวเข้ามาด้วย มุ่งหวังผลประโยชน์ ด้วยการแสดงออกผ่านทางงานศิลปะในรูปแบบจิตรกรรม โดยการตีความด้วย ภาพสัญลักษณ์และองค์ประกอบที่จัดขึ้นมาใหม่ในเชิงอุปมาอุปไมย ล้อเลียนเสียดสี

เนื่องด้วยเพราะข้าพเจ้าเห็นว่ากระบวนการทางข่าวสารจากสื่อต่างๆ เป็นไปเพื่อรายงาน ในสาระความจริงต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างตรงไปตรงมา แต่พลังและแรงปะทะทางศิลปะจะเป็นอีก ทางหนึ่งที่จะช่วยทำหน้าที่กระตุ้นเตือนสำนึกและการตระหนักซึ่งปัญหาอันมีผลกระทบต่อสถาบัน พุทธศาสนาร่วมกัน

แรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้เป็นการแสดงออกที่เริ่มจากสภาวะเร้าภายนอก คือสภาพ ปัญหาในสังคมพุทธศาสนาที่เร่กระจายอย่างไม่หยุดยั้งทั้งข่าวสารและเหตุการณ์ต่างๆ ที่พบเห็นใน ชีวิตประจำวัน จนกระตุ้นให้เกิดจิตสำนึกรับผิดชอบในฐานะพุทธศาสนิกชนผู้หนึ่งด้วยมโนคติที่ดี งาม เกิดการสังเกตและเฝ้ามองสภาวะของปัญหานั้นๆ ด้วยความเป็นห่วง ครุ่นคิดวิเคราะห์ตามวิถี ทัศนศาสตร์ส่วนตัว เพื่อสะท้อนความคิดความรู้สึกลึ้นผ่านกระบวนการทางศิลปะ นับเป็นการบันทึกซึ่ง รูปแบบและยุคสมัยแห่งตนของข้าพเจ้าอีกวิธีหนึ่ง

พื้นฐานความคิดและอิทธิพลในการสร้างสรรค์

สังคมประกอบไปด้วยความสัมพันธ์กันของกลุ่มคนที่ร่วมอาศัยในบทบาทหน้าที่ที่ แตกต่างกันแต่สอดคล้องและกลมกลืน โยงใยให้สังคมนั้นขับเคลื่อนไปในรูปแบบและวิถีของสังคม นั้นๆ แต่การที่จะดำรงอยู่และยั่งยืนนั้น นอกเหนือจากบทบาทและหน้าที่แล้วนั้น ความรับผิดชอบ

ร่วมกันต่อสังคมของตนคือภาระสำคัญอย่างหนึ่ง เพื่อให้สังคมเกิดขึ้นซึ่งความสงบเรียบร้อยดีงาม นั่นคือการช่วยระแวดระวังปกป้องรักษาและเป็นห่วงเป็นใยซึ่งกันและกัน หากคนในสังคมปล่อยปละละเลยและใส่ใจเฉพาะผลประโยชน์ส่วนตัวจนลืมมองเห็นความเสื่อมสลายของส่วนรวมที่กำลังกร่อนทลาย เมื่อนั้นความเสื่อมสลายนั้นจะกรายย่าเข้ามาถึงในบ้านของเราอย่างไม่รู้ตัว

สมมติฐานในการสร้างสรรค์

การทำศิลปะนิพนธ์ชุดนี้ ข้าพเจ้าได้ทดลองค้นคว้าจนเกิดกระบวนการและเทคนิคสร้างสรรค์ในรูปแบบเฉพาะ เพื่อตอบสนองจุดประสงค์ในการนำเสนอที่ชัดเจนและเป็นเอกลักษณ์ทั้งในด้านแนวคิดและรูปแบบทางด้านจิตรกรรม อันเป็นการสะท้อนสถานะปัญหาความดีงามในสังคม

ขอบเขตในการสร้างสรรค์

1. ด้านเนื้อหา มุ่งเน้นในการนำเสนอและสะท้อนสถานะปัญหาด้วยภาพสัญลักษณ์ที่จัดวางขึ้นใหม่ด้วยทัศนคติส่วนตัวของข้าพเจ้า โดยมีได้เป็นการชี้ถูกผิด หรือเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา
2. ด้านรูปแบบ นำเสนอผ่านจิตรกรรม 2 มิติ เสมือนจริง ในเชิงเปรียบเทียบหรืออุปมาอุปไมยตามจินตนาการและความรู้สึกส่วนตัวต่อปัญหาที่เกิดขึ้น
3. ด้านเทคนิค นำเสนอด้วยเทคนิคจิตรกรรมสีน้ำมัน อันเป็นเทคนิคที่แสดงออกได้สะดวกชัดเจนต่อการตอบสนองแนวคิดของข้าพเจ้า

ขั้นตอนในการสร้างสรรค์

1. ติดตามค้นคว้า ค้นหาและรวบรวมข้อมูลข่าวสารจากแหล่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและเป็นประเด็นทางศาสนาในด้านต่างๆ ทั้งทางสื่อ บุคคล และกิจกรรม
2. วิเคราะห์สถานะปัญหาอันมีผลต่อความรู้สึกของข้าพเจ้า แสดงออกต่อปัญหาและความรู้สึกนั้นเป็นภาพร่างในเชิงสัญลักษณ์
3. ถ่ายภาพเพื่อจำลองตามแบบร่างเพื่อนำไปพัฒนาเป็นภาพต้นแบบในงานจิตรกรรม
4. ปฏิบัติกระบวนการสร้างผลงานจริงด้วยเทคนิคจิตรกรรมสีน้ำมันตามภาพร่างต้นแบบ
5. วิเคราะห์วิจารณ์ผลงานทั้งโดยอาจารย์ที่ปรึกษาและตนเองเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผลงาน

วิธีการศึกษา

1. ศึกษาข้อมูลด้วยการค้นคว้ารวบรวมและติดตามข่าวสารจากแหล่งต่างๆ รวมทั้งศึกษาหลักธรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อเรียบเรียงความคิดและพัฒนาเป็นภาพร่าง

2. ทดลองฝึกฝนและพัฒนาเทคนิคควบคู่ไปกับการสร้างสรรค์ผลงาน
3. นำเสนอภาพร่างต่ออาจารย์ที่ปรึกษา
4. ทำผลงานจริง
5. นำเสนอผลงานต่อคณะอาจารย์เพื่อพัฒนาและปรับปรุงผลงาน

แหล่งข้อมูลที่น่ามาใช้ในการสร้างสรรค์

1. ข่าวสารจากสื่อต่างๆ ทั้งทางโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร บทความ และอินเทอร์เน็ต
2. หลักธรรมพุทธศาสนา ข้อเขียน บทความพระอริยสงฆ์
3. การสนทนาปรึกษาพูดคุยทั้งศาสนิกชนและพระสงฆ์

อุปกรณ์ที่ใช้ในการค้นคว้าและการสร้างสรรค์

1. สมุดสเก็ตช์ หนังสือทางหลักธรรมและพุทธปรัชญา
2. อุปกรณ์การรวบรวมข้อมูล เช่น กล้องถ่ายรูป เทปบันทึกเสียง คอมพิวเตอร์
3. อุปกรณ์ในการสร้างสรรค์ผลงาน เช่น ภาพถ่ายต้นแบบ ดินสอ พู่กัน สีน้ำมัน ฟ้าใบ

บทที่ 2

ข้อมูลเกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์

สภาวะของปัญหาที่ล่อแหลมและกระทบกระเทือนต่อจิตใจของชาวพุทธได้รับการตีแผ่เปิดเผยอย่างกว้างขวางและต่อเนื่องในแง่มุมต่างๆ ตามสื่อทางสังคม ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์และวิทยุโทรทัศน์ ยิ่งความรวดเร็วของโลกอินเทอร์เน็ตยิ่งเกิดการวิพากษ์แพร่หลาย ที่สำคัญพฤติกรรมที่สามารถพบเห็นได้ทั่วไปในสังคมก็สะท้อนให้เห็นอยู่เสมอ บางเหตุการณ์เกิดกระแสใหญ่โตสร้างความสะเทือนใจแก่สังคมอยู่หลายเวลา ก่อนจะค่อยเงียบหายจนกว่าจะเกิดเหตุการณ์ใหม่ให้ประหลาดใจซ้ำแล้วซ้ำเล่า

ข่าวสารและเหตุการณ์เหล่านี้สร้างความหดหู่และสลดใจอย่างยิ่งแก่ข้าพเจ้า เกิดคำถามและความรู้สึกในจิตสำนึกหลายประการต่อสังคม จึงเริ่มศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นพื้นฐานต่อการแสดงออกในรูปแบบกระบวนการทางศิลปะของข้าพเจ้า

ข้อมูลเบื้องต้นในการสร้างสรรค์

1. ข้อมูลทางด้านเนื้อหา ได้แก่ การติดตามค้นคว้า รวบรวมข้อมูลข่าวสาร ภาพ และบทความต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและปัญหาที่เกิดขึ้นควบคู่ไปกับการศึกษาในส่วนพระธรรมวินัย วัตรปฏิบัติ และคำสอนของพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า

2. ข้อมูลทางด้านรูปแบบ ข้าพเจ้าสนใจรูปแบบงานศิลปะในด้านจิตรกรรม โดยเป็นการนำเสนอในลักษณะเหมือนจริง และมุมมองในการสะท้อนปัญหาสังคมผ่านความคิดความรู้สึกของศิลปินเป็นสำคัญ

ค้นหาและเก็บบันทึกข้อบกพร่องแห่งปัญหาที่เป็นประเด็นสำคัญในผลงานของข้าพเจ้า เมื่อไม่สามารถควบคุมข่มใจปล่อยไปตามอารมณ์อยากจึงเป็นเหตุให้เกิดพฤติกรรมอันนำมาซึ่งความเสียหายและองค์พระศาสดาได้อธิบายไว้ดังนี้

ค้นหา 3

พระพุทธเจ้าตรัสแบ่งโลกไว้ 3 โลก ได้แก่

1. กามโลก หรือ กามภพ
2. ภวโลก หรือ ภวภพ

3. วิภวโลก หรือ วิภวภพ

ผู้ใดยังมี “กามภพ-กามโลก” อยู่ ก็เพราะยังมี “กามตัณหา”

ผู้ใดยังมี “ภวภพ-ภวโลก” อยู่ ก็เพราะยังมี “ภวตัณหา”

ผู้ใดยังมี “วิภวภพ-วิภวโลก” อยู่ ก็เพราะยังมี “วิภวตัณหา”

จะ “ดับโลก” ต้องเรียนรู้ “ตัณหาทั้ง 3” นี้ให้ถูกต้องละเอียดลเอียด เพราะมีความลึกซึ้ง ซับซ้อนอยู่มาก สิ่งที่เราเรียกว่า “ตัณหา 3” มีดังนี้

1. “กามตัณหา” คือ อาการของกิเลสมันทำงานต้องการบริโภคจากทวารภายนอก เช่น ลากวัตถุ ยศขั้นตำแหน่ง รูปธรรมแห่งการยกย่องสรรเสริญเยินยอ สุขที่ได้จากเรื่องภายนอก ได้แก่ เช่น รูป เสียง กลิ่น รส เสียดสีสัมผัสนอก ได้มาบำเรอแก่ตนทางทวาร 5 ซึ่งเป็นทวารภายนอก ได้แก่ ตา หู จมูก ลิ้น และกาย เรียกว่า “กามคุณ 5” ตามที่ตนติดตนยึดว่าไพเราะ ว่าสนุกสนาน ว่าเอร็ดอร่อย ว่าถ้าได้มาตั้งใจ สมกับขนาด สมกับทกฏฐิ ที่ตนหวังตนชอบนั้น แล้วก็จะเกิด “รสสุข” (อัสสาทะ)

“ตัณหา” เช่นนี้ เป็นตัณหาเบื้องต้น มีวัตถุมีรูปธรรมหยาบ สัมผัสกันจากภายนอก โดย สัมผัสกันขึ้นมา หลงเสพหลงติดกันเป็นอุปทานกันอยู่ถ้วนหน้า ซึ่งใครๆ ต่างก็เคยเสพกันอยู่ทุกคน นี้แหละคือ “กามตัณหา” ของ “ปุถุชน” สามัญ

2. “ภวตัณหา” คือ อาการของกิเลสมันทำงานต้องการบริโภคอยู่ในทวารภายใน เช่น มี “ความต้องการ” ที่เกิดอยู่ในภายใน เป็นสภาพวิมานในห้วงนึกคิดก็ดี ความอยากเป็นนั่นเป็นนี่ที่มันยั่ว กิเลส ยั่วความอยาก หรืออยากเกิด อยากมีอยู่ คงอยู่ตลอด ไปก็ตาม เช่น ความเป็นใหญ่เป็นโต อยากมีชื่อเสียง มีอำนาจวาสนา แล้วก็ฝังยึดอยู่ในจิตเป็น “ภพ” (ความยังวนเวียน, ความเกิด, ความเป็น, โลก เป็นที่อยู่ของสัตว์) ซึ่งเป็น “รูปหรืออรูป” ในภายในทวารที่ 6 คือ ในทวารใจเท่านั้น อันไม่ใช่ออกมา สัมผัสจากตา หู จมูก ลิ้น กาย เหมือน “กามตัณหา” มันเป็นอาการที่เกิดอยู่ในจิต นึกฝันอยู่ในจิต เมื่อ ได้รูปภายใน หรืออรูปภายใน มาเสพสมตั้งใจฝืน สมขนาด สมทกฏฐิ ที่ตนหวังตนฝืนนั้นๆ แล้วก็จะเกิด “รสสุข” (อัสสาทะ) หากไม่ได้สมตามที่หวังที่ฝืนก็ทุกข์

หรือสภาพที่ปั้นสร้างขึ้นเองในจิตใจโดยตรง แล้วก็สัมผัสภายใน เสพสมอยู่ในจิต ไม่ว่าจะ เป็น “รูป (ภายในจิต)-อรูป (นามธรรม)” แท้ๆ เช่น “ความรู้ ความเฉลียวฉลาด ศาสตร์วิชาการ” หรือเพียง “ความคิดนึกกวาดฝัน” (วิมาน) ใดๆ หรือจะเป็น “รูปฌาน-อรูปฌาน” ที่เป็นชนิด “รูปภพ-อรูปภพ” ในจิต ตามแบบลัทธิหนึ่งหลับตาทำสมาธิทั้งหลาย หรือถึงขนาดสภาพ “ดับจิต” ที่พากัน เรียกว่า “นิโรธ” หากทำได้ ปั้นสร้างขึ้นได้ (เนรมิต) แล้วก็สุขเสพสมชมชื่นยึดติดกันไป

สภาพที่เสพสุขทางทวารจิตอยู่ดังกล่าวนี้ ภาษาสมัยใหม่เขาเรียกว่า “สำเร็จความใคร่ทาง ความคิด หรือ สำเร็จความใคร่ทางจิต” ภาษาธรรมคือ เสพสม “อัสสาทะ” ในภพ นี้ก็ยังคือ “ภวตัณหา” ของ “ปุถุชน” สามัญ

3. “วิภาตคณา” คือ ความต้องการที่เป็นอุดมการณ์ เป็นความต้องการที่ตั้งใจไปสู่เป้าหมาย คุณงามความดี แปลตรงตามภาษาก็คือ “ความต้องการในวิภพ” อันหมายถึง ความต้องการ “ไม่เป็นไม่มีภพ” ที่แล้ว ที่ไม่ดีทั้งหลาย ได้แก่ ความต้องการ “ไม่มีกาม ไม่มีภพ” ซึ่งหมายถึง ความต้องการ “ล้างกามตคณา ล้างภตคณา” นั่นก็หมายความว่า “ตคณา” ที่ต้องการ “ล้างตคณา” นั่นเอง ที่สุดก็ “ต้องการไม่มีตคณา” หรือ “ไม่มีภพ” เป็นสุดยอด

ราคะ โทสะ โมหะ : กบฏทางความคิด

ทางพระพุทธศาสนาที่ชื่อว่า “อกุศลมูล 3” อธิบายเชื่อมโยงกับคำ “กบฏทางความคิด”

อกุศลมูล 3 (อกุศล-ความไม่ฉลาด, มูล-รากเหง้า) แปลตามตัวอักษรว่า รากเหง้าของความไม่ฉลาด หมายถึง ต้นตอของความชั่วทั้งปวง เมื่อเกิดขึ้นจะแสดงออกมาเป็นความทุจริตทางกาย วาจา ใจ รวมเป็นเหตุให้เกิดกิเลสมี 3 ประการ คือ

1. ราคะ/โลภะ/ตคณา สามคำนี้ให้แทนกันได้เพราะต่างมีความหมายว่า ความกำหนัด ยินดี ความติดข้อง ความพอใจในรูป เสียง กลิ่น รส สัมผัส บุคคลใดที่หลงเข้าไปในโลกแห่งราคะนี้ จะปิดหูปิดตา ทำนองว่าความรักทำให้คนตาบอด เลือกลงโลกเพียงบางด้าน เลือกปฏิบัติเพียงบางเรื่องบางคน ปิดความคิดและความเชื่ออื่นที่แตกต่าง กลายเป็นกรงขังทางปัญญาในที่สุด

2. โทสะ คือ ความโกรธ ความเกลียด ไม่พอใจ ไม่ชอบใจ อยากทำร้ายทำลาย ส่งผลให้ผู้ที่มียารมณ์เช่นนี้ขาดความเมตตา ความกรุณา หรือการชื่นชมยินดี ผู้ที่ไม่สามารถระงับโทสะได้ จะกลายเป็นคนทุจริตทั้งทางกาย วาจา และใจ ไม่อาจยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างได้ มองเห็นความผิดพลาดของคนอื่นมากกว่าที่แสวงหาความดีงาม วนเวียนอยู่ในกบฏที่บีบคั้นตนเองยิ่งดั้นยิ่งรัด

3. โมหะ คือ ความหลง ความเขลา ความมัวเมา ไม่รู้จริง เข้าใจผิด หมายถึง ความไม่รู้ว่าตามที่เป็นจริง ยึดมั่นถือมั่น อาจหลงในรูป รส กลิ่น เสียง สัมผัส บุคคลเมื่อลุ่มหลงในเรื่องใด คนใด หรือสิ่งใด ย่อมมีการปฏิบัติโน้มเอียงไปในทิศทางนั้น ปฏิเสธเรื่องราว คน หรือสรรพสิ่งที่ตรงข้าม และเมื่อปล่อยความหลงให้ดังลึกลงก็จะกลายเป็นผู้หมกมุ่นในที่สุด เกิดจากความคิดเห็นที่ผิด จากการไม่ใช้ปัญญาพิจารณาให้ประจักษ์ในเรื่องนั้นๆ ให้ถ่องแท้ถี่ถ้วน เมื่อเกิดขึ้นแล้วก็เป็นที่ทำให้ไม่รู้บุญไม่รู้บาป ไม่เชื่อบุญไม่เชื่อบาป ชักนำไปทำความชั่วไม่ดีต่างๆ เช่น ประมาท ทะเลาะวิวาท เก่งแหย่ง ชิงดี อวดดี เกียจคร้าน บ้ากาม ออกตัญญู เชื่อง่าย ทุเบา

โมหะ กำจัดได้ด้วยปัญญา คือ ใช้ปัญญาพิจารณาให้เห็นประจักษ์ในสิ่งนั้นๆ

โมหะ ในคำไทยนำมาใช้ว่า โมโห ซึ่งมีความหมายเพี้ยนไปว่า โกรธ

กลุ่มโมหะ ธรรมฝ่ายชั่วนี้มี 4 อย่าง คือ

1. โมหะ เป็นความหลง หรือธรรมชาติที่ปิดความจริงของอารมณ์
2. อหิริกะ เป็นธรรมชาติที่ไม่ละอายในการทำผิดทางกาย วาจา ใจ
3. อโนตตปปะ เป็นธรรมชาติที่ไม่เกรงกลัวต่อผลของบาป
4. อุทธัจจะ เป็นความฟุ้งซ่านหรือธรรมชาติที่จับอารมณ์ไม่มั่น

หลักสามประการนี้จะเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน เพราะเมื่อบุคคลมีราคะในเรื่องใด โมหะก็จะตามมา เมื่อมีสิ่งใดมากระทบกับโหมะนั้น ก็จะบันดาลโทสะในที่สุด บุคคลใดเปิดโอกาสให้อุทถสมมูลนี้พอกพูนอยู่ในใจ ก็จะกลายเป็นบุคคลที่วนเวียนอยู่กับการคิดผิด ทำผิด มองอะไรผิดๆ ไม่อาจหลุดพ้นไปสู่อิสรภาพทางความคิดและปัญญาได้

มนุษย์เดินดินทั้งหลายล้วนมีอกุศลเหล่านี้อยู่ในตัวคนทั้งนั้น จะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับ การขัดเกลา บทบาท และสถานะทางสังคม กล่าวคือ ผู้น้อยแม้มีมากก็อาจถูกให้อภัย ผู้ใหญ่แม้มีน้อยก็อาจถูกประณาม ผู้ไม่รู้แม้มีมากก็อาจถูกมองข้าม แต่ผู้รู้ที่ปรือองปราชญ์แม้มีน้อยก็อาจได้รับผลที่ รุนแรง

ดังนั้นเมื่อได้พิจารณาตนออกบวช อุทิศตนแก่พระศาสนาถือเป็นบทบาทและหน้าที่ สำคัญในการประพฤติปฏิบัติเพื่อสืบทอดและเป็นแบบอย่างที่ดีจึงต้องเคร่งครัดทั้งกาย วาจา ใจ ต้อง ระลึกไว้ด้วยปัญญาว่า

ความโลภ โโลภะ หรือ ราคะ จัดเป็น ไฟเย็น มีโทษน้อย แต่ดับได้ยาก

ความโกรธ หรือ โทสะ จัดเป็น ไฟร้อน มีโทษมากมาย แต่ดับได้ง่าย

ความหลง หรือ โมหะ จัดเป็น ไฟมืด มีโทษมาก แต่เห็นได้ยาก

ต้นเหตุอีกประการหนึ่งที่เป็นตัวจับซึ่งกิเลสตัณหา ก็คือความโง่เขลา รู้อย่างไม่จริงไม่ ถูกต้อง ทำให้เกิดความเข้าใจที่ผิดเพี้ยนไป เรียกว่า อวิชชา ซึ่งข้าพเจ้าใช้ประเด็นนี้เป็นประเด็นหลัก ในการนำเสนอและสร้างสรรค์ แสดงออกโดยเน้นย้ำเพื่อสะท้อนถึงความขลาดเขลาความไม่รู้บาปรู้ บุญในมนุษย์ และมีเนื้อหาดังนี้

อวิชชา และ โมหะ

อวิชชาและ โมหะ (รู้ผิดจากความเป็นจริงและหลงดำเนินการอย่างผิดๆ) คำทั้งสองนี้ เป็น ชื่อกิเลสมลทินเครื่องเศร้าหมองของจิตใจสัตว์ทั้งหลาย

อวิชชา หมายถึง ความโง่เขลาที่อยู่ที่จิตมาก่อนแล้ว เป็นต้นเหตุหลักดันให้เกิด โมหะ คือ หลงดำเนินการไปอย่างผิดๆ เมื่อมีอารมณ์มากระทบเฉพาะหน้า ครั้นอารมณ์ดังกล่าวคล้อยตัวผ่านไป แล้ว โมหะก็ย่อมดับลงชั่วคราว แต่อวิชชาก็ยังคงมีอยู่ตามเดิม หาได้ดับตามไปด้วยไม่

สรุปความแล้วก็คือ อวิชชา เป็นเหตุผลักดันให้เกิด โมหะ (หลง) แสดงการกระทำอย่างผิดๆ ออกมาตามอำนาจกิเลสที่ปรุงแต่งจิตใจในขณะนั้น นอกพุทธบัญญัติ เช่น เสกฝ้ายันต์, คูหมอ, สะเดาะเคราะห์, ต่อชะตา, ใ้ห่วย เป็นต้น ถึงแม้ว่าจะยังไม่ถึงขั้นล่วงละเมิดศีลก็ตาม แต่ก็ล่วงละเมิดขนบธรรมเนียมที่ดีด้วยอำนาจของ โมหะ ไปแล้ว

เมื่อเข้าใจซึ่งสภาพของตัณหาแล้ว กิเลสคืออีกแรงผลักดันที่ควบคู่เกาะเหนี่ยวไปพร้อมกัน ผลักดันให้อีกฝ่ายมีอำนาจจนขาดการควบคุม

กิเลส

กิเลส มีความหมายถึง สิ่งหรือเครื่องที่ทำให้ใจให้เศร้าหมอง ความชั่วที่แฝงอยู่ในความรู้สึกนึกคิด ทำให้จิตใจขุ่นมัวไม่บริสุทธิ์เป็นสภาวะที่พุทธสาวกต้องขัดเกลาและใคร่ตรง สำรวจตนเอง อยู่เสมอให้รู้ให้เข้าใจว่ามีอยู่และต้องระมัดระวังมิให้คลายหลงหรือคิดใจ

กิเลส จึงมีความหมายครอบคลุมทั้งหมดของสิ่ง (ทั้งรูปธรรมและนามธรรม) ที่ทำให้จิตใจเศร้าหมองหรือขุ่นมัวไม่บริสุทธิ์ทุกชนิด และมีใช้ครอบคลุมแต่เพียงสิ่งที่ทำให้จิตใจเศร้าหมองในอดีตและปัจจุบันเท่านั้น แต่ครอบคลุมถึงสิ่งที่จักส่งผลหรือยังให้เกิดขึ้นต่อไปในภายหน้าหรืออนาคตอีกด้วย ดังเช่น ราคะ ขณะที่กำลังคิดเพลินเสพสมอยู่นั้น ก็แลดูเป็นสุขสนุกสนานอยู่ ซึ่งแฝงความเร่าร้อนเผาผลาญแต่ไม่สังเกตเห็นเท่านั้น และข่มยั้งให้กายภาคน้ำเกิดอาการคร่ำครวญ ถวิลหาคิดถึงในอาการต่างๆ กันไป ซึ่งยังให้เกิดกิเลสหรือจิตขุ่นมัวเศร้าหมองเป็นที่สุด

อาสวะกิเลส ก็คือ กิเลส แต่เป็นการแจ้งถึงสภาวะหรือสภาพของกิเลสที่อยู่ในสภาวะนอนเนื่องอยู่ในจิต แต่พร้อมที่จะซึ่มชานยอมจิตเมื่อประสบกับอารมณ์ หรือก็คือกิเลสที่เคยเกิดขึ้นแล้ว แต่อยู่ในสภาวะนอนเนื่องเป็นสัญญา (ความจำได้ ความหมายรู้) อย่างหนึ่งคือความจำ ความหมายรู้ ซึ่งมีสภาพที่นอนเนื่องอยู่ ยังไม่ถูกกระตุ้นเร้าให้เกิดขึ้นมา จึงนอนเนื่องหรือซึ่มชานอยู่ในจิตเงิบๆ ราวกับว่าไม่มี แต่ความจริงแล้วมีอยู่แบบนอนเนื่องเป็นแฉวนอนหวด หรือตะกอนที่นอนกันอยู่ จึงเพียงแค่แลดูว่าใสแต่มีสิ่งปะปนแอบแฝงนอนอยู่

กิเลสกาม ก็คือ กิเลส แต่เน้นว่า กิเลสที่เป็นเหตุให้เกิดกามหรือความใคร่, กิเลสที่ทำให้ใ้อยาก, กิเลสที่ทำให้เกิดเจตสิก อันคืออาการของจิตอันเศร้าหมอง ชักให้ใคร่ ให้รัก ให้อยากได้ ได้แก่ ราคะ โลภะ อิงฉา (อยากได้) เป็นต้น

จากที่กล่าวและได้อธิบายมาทั้งหมดเป็นสภาพธรรมชาติที่คิดตัวมนุษย์มาแต่กำเนิดทุกผู้ หากแต่ผู้ใดได้รับการอบรมฝึกฝนขัดเกลามากน้อยประการใด สุดท้ายล้วนเกิดจากสำนึกที่ดีต่อหน้าที่ บทบาทและสถานะ การเป็นผู้ครองผ้ากาสาวพัสตร์นับเป็นบทบาทสำคัญยิ่ง กิจปฏิบัติล้วนดำรงไป

ด้วยความเลื่อมใสศรัทธาของพุทธศาสนิกชน ถือเป็นหนึ่งในพระรัตนตรัย อันได้แก่ พระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์

ดังนั้นพฤติปฏิบัติย่อมเป็นไปด้วยความหมายแห่งการสืบทอดของสถาบัน ภาพลักษณ์ความมั่นคงและการดำรงอยู่จึงเป็นภาระสำคัญที่ต้องร่วมรับผิดชอบของพระสงฆ์ ซึ่งถือเป็นตัวละครหลักในผลงานสร้างสรรค์ของข้าพเจ้า

พระสงฆ์และอสังขี

อสังขี

อสังขี แปลว่า ผู้ไม่ละอาย ผู้ไม่มีความอาย หมายถึงผู้นำด้าน ผู้ไร้อาย

อสังขี ใช้เป็นคำเรียกนักบวชในศาสนา เช่น พระภิกษุผู้ประพฤตินอกรัตนนอกรอย บทบัญญัติของศาสนา ประพฤติล่วงละเมิดพระธรรมวินัยโดยไม่ละอายใจ ไม่ละอายชาวโลก ไม่ใส่ใจถึงกฎระเบียบตั้งแต่เรื่องเล็กน้อยไปจนถึงเรื่องใหญ่ เช่น ไม่สำรวมกายวาจา นุ่งห่มไม่เรียบร้อย ชอบเล่นซุกซนเหมือนเด็กๆ ชอบป้อนน้ำเป็นตัวแทน คิมสุรามรย เล่นการพนัน

อสังขี นับว่าเป็นคำคำหรือคำรุนแรงสำหรับบรรพชิต ผู้ถูกเรียกเช่นนี้ถือว่าถูกคำด้วยคำที่รุนแรง เหมือนชาวบ้านถูกคำว่าเป็นคนหน้าด้าน

พระสงฆ์

พระสงฆ์ หมายถึง สาวกของพระพุทธเจ้า ผู้ซึ่งฟังคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าแล้วเลื่อมใส สละเรือนออกบวช ถือวัตรปฏิบัติตามพระธรรมวินัยที่พระบรมศาสดาสั่งสอนและกำหนดไว้

พระสงฆ์ จัดเป็นรัตนะหนึ่งในจำนวนรัตนะสามหรือพระรัตนตรัย ซึ่งได้แก่ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ได้แก่ ภิกษุในพระพุทธศาสนา หมู่สาวกของพระพุทธเจ้า ผู้ซึ่งสละเรือนออกบวชตามพระพุทธเจ้า หลังจากได้ฟังคำสั่งสอนแล้วเกิดความเลื่อมใส ต้องการจะได้บรรลุธรรมตามพระพุทธเจ้าสั่งสอนไว้ ปฏิบัติตามธรรมและวินัยที่กำหนดไว้เฉพาะสำหรับภิกษุจำนวน 227 ข้อ บางครั้งเรียกว่า สงฆ์

สงฆ์ หรือ สงฆ ในภาษาบาลี แปลว่า หมู่ เช่นในคำว่า ภิกษุสงฆ์ แปลว่า หมู่ภิกษุ ใช้ในความหมายว่า ภิกษุทั้งปวงก็ได้ เมื่อใช้ควบกับคำว่า พระ เป็น พระสงฆ์ ซึ่งมีความหมายว่า ภิกษุ

ประเภทของพระสงฆ์

พระสงฆ์ ในทางพระพุทธศาสนามี 2 ประเภทใหญ่ ตามหลักการในบทสวดสังฆคุณ ยทิต์ ได้แก่ บุคคลเหล่านี้คือ จตุตตาริปริสยुकานิ อฏฐ ปุริสปุคคลา คู่แห่งบุรุษสี่คู่ นับเรียงตัวบุรุษได้ 8 บุคคล อันหมายถึงพระสงฆ์ฝ่ายธรรม 4 และพระสงฆ์ฝ่ายวินัย 4

อริยสงฆ์

อริยสงฆ์ หรือ พระสงฆ์ฝ่ายธรรม หมายถึง พระอริยบุคคล 4 ประเภท คือ

1. พระโสดาบัน (สุปฏิปันโน ปฏิบัติดี, งาม)
2. พระสกทาคามี (อุชุปฏิปันโน ปฏิบัติตรง, ถูกต้อง)
3. พระอนาคามี (ญายุปฏิปันโน ปฏิบัติชอบ, เพื่อธรรมเป็นเครื่องออกจากทุกข์)
4. พระอรหันต์ (สามีจิปฏิปันโน ปฏิบัติสมควร,เหมาะสม)

สมมุติสงฆ์

สมมุติสงฆ์ หรือ พระสงฆ์ฝ่ายวินัย หมายถึง พระภิกษุผู้ได้รับการอุปสมบทตามพระบรมพุทธานุญาต ตั้งแต่ 4 รูปขึ้นไป เรียกว่า สงฆ์ เนื่องจากคำว่า สงฆ์ แปลว่า หมู่ จึงเรียกหมู่พระภิกษุว่า ภิกษุสงฆ์ และ พระภิกษุสงฆ์จัดเป็นพระสงฆ์โดยสมมุติ จึงเรียกว่าสมมุติสงฆ์ จัดเป็น 4 พรรค ตามพระบรมพุทธานุญาต

1. อนุตตรปุณฺณเขตต์ โลกุตส เป็นเนื่อนานุญของโลก ไม่มีนานุญอื่นยิ่งกว่า
2. อาหุเนยฺโย เป็นสงฆ์ควรแก่สักการะที่เขานำมาบูชา (นำมาถวาย เช่น นำมาใส่บาตรขณะบิณฑบาต)
3. ปาหุยฺโย เป็นสงฆ์ควรแก่การสักการะที่เขาจัดไว้ต้อนรับ (จัดไว้รอทำให้ท่านมารับ เช่น การนิมนต์มาฉันที่บ้าน)
4. ทกุขิเนยฺโย เป็นสงฆ์ควรแก่การรับทักษิณาทาน (การเอ่ยปากขอเองจากท่าน)
5. อญฺชลิกรณียโย เป็นผู้ที่บุคคลทั่วไปควรทำอัญชลี (กระประนมมือ)

วินัยสงฆ์ อาบัติ ปาราชิก

ในทุกสังคมหรือสถาบันการอยู่ร่วมกันกฎกติกาย่อมมีขึ้นเพื่อควบคุมความสงบเรียบร้อยและสามัคคี เป็นการกำหนดรูปแบบที่ดีแก่สมาชิกให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวและมีทิศทางที่มุ่งหมายในทางเดียวกัน หากสมาชิกปฏิบัติไม่ถูกต้องหรือละเมิดเกิดความเสื่อมเสีย การลงโทษถือเป็นการรับผิดชอบการกระทำ หากแต่การรับผิดชอบนั้นเกิดขึ้นด้วยสำนึกหรือต้องรอผู้อื่นมาหยิบยื่นบังคับและในสถาบันพุทธศาสนาสาสนานั้นกฎกติกาถือเป็นการรับผิดชอบร่วมกันของสมาชิก ทั้งในด้านจิตสำนึกและการบังคับดูแล สำหรับพระสงฆ์นั้นองค์ศาสดาได้บัญญัติเป็นพระวินัยโดยเฉพาะดังนี้

วินัยสงฆ์

วินัยสงฆ์ คือ พระวินัยเป็นกฎหมายของพระภิกษุ เป็นเครื่องควบคุมความประพฤติการปฏิบัติตนของภิกษุ ให้เป็นนักบวชที่น่าเคารพเลื่อมใส ทำให้ผู้พบเห็นเกิดความศรัทธาชื่นชม และมีใจโน้มเข้าหาเพื่อฟังธรรมต่อไป

พระวินัยนั้นพระพุทธเจ้าได้ทรงบัญญัติตามเหตุที่บังเกิดขึ้น เมื่อมีภิกษุทำสิ่งที่ไม่เหมาะสมหรือทำความเสียหายอย่างใดอย่างหนึ่ง พระพุทธเจ้าก็ทรงประชุมสงฆ์ ตรัสถามเรื่องราวจากภิกษุผู้กระทำผิดให้ได้ความกระจ่าง แล้วทรงชี้ให้เห็นโทษของความประพฤตินั้นๆ พร้อมกับทรงชี้ทางที่ควรประพฤติให้สงฆ์ได้ทราบ ข้อนั้นจึงบัญญัติขึ้นเป็นพระวินัย ห้ามมิให้ภิกษุทำอีกต่อไป การทำผิดพระวินัย เรียกว่า อาบัติ พระภิกษุที่อาบัติต้องรับโทษหนักเบาตามความรุนแรงของอาบัติที่กระทำ

พระพุทธเจ้าได้ทรงบัญญัติขึ้นความผิดที่รุนแรงมากน้อยตามลำดับ ดังนี้ คือความผิดขั้นสูงสุด เรียกว่า ปาราชิก ขึ้นรองลงมาตามลำดับคือ สังฆาทิเสส อนียต นิสัสัคคิยาจิตตีย์ ปาจิตตีย์ ปาฏิเทสนียะ แต่ละขั้นมีจำนวนและรายละเอียดต่างกัน ไป แต่รวมแล้วเป็นข้อห้ามทั้งหมด 227 ข้อ การไม่ทำสิ่งที่ทรงห้ามทั้ง 227 ข้อ ก็คือการรักษาศีล 227 ข้อ ที่พระภิกษุทุกรูปต้องถือปฏิบัติให้เคร่งครัดนั่นเอง

อาบัติ

คำว่า อาบัติ มาจากภาษาบาลีว่า อาปตติ หมายถึง “การทำผิดทางวินัยของพระสงฆ์” พระพุทธเจ้าได้ทรงบัญญัติวินัยแก่พระภิกษุสงฆ์ไว้เป็นสิกขาบท 227 ข้อ ให้พระภิกษุปฏิบัติเพื่อควบคุมความประพฤติของภิกษุทั้งทางกาย วาจา และใจ เพื่อการปฏิบัติธรรมขจัดอาสวะกิเลสตามที่พระพุทธเจ้าเทศนาไว้ หากภิกษุละเมิดวินัยที่พระพุทธเจ้าทรงบัญญัติไว้ก็เรียกว่า อาบัติ หรือต้องอาบัติ เมื่อวินัยมีจำนวนมากดังนี้ ในบางครั้งพระภิกษุจึงอาจเผลอเผลอ ระงำผิดไปโดยเจตนาบ้าง ไม่เจตนาบ้าง จึงได้ทรงบัญญัติวิธีแก้ความผิดนั้น คนทำผิดต้องรับโทษตามความผิดเพื่อจะได้รู้สำนึกและไม่กระทำผิดอีกต่อไป เมื่อความผิดมีความหนักเบาต่างกัน โทษก็ต้องหนักเบาต่างกัน ไปด้วย

การทำผิดทางวินัยหรืออาบัติของพระภิกษุสงฆ์ จำแนกตามหมวดหมู่ได้ดังนี้

อาบัติขั้นสูงสุด เรียกว่า ปาราชิก เป็นความผิดที่ละเมิดข้อห้ามใดข้อห้ามหนึ่งในจำนวน 4 ข้อ คือ เสพเมถุน ถือเอาของที่เขาของเขาไม่ได้ให้หรือลักขโมยนั้นเอง ชำมนุญย์ให้ตาย หรืออวดอุตริมนุสสธรรม ภิกษุผู้กระทำผิด เรียกว่า ต้องอาบัติปาราชิก โทษที่ได้รับเป็นโทษหนัก คือ การขาดจากความเป็นภิกษุ

อาบัติขั้นรองลงมา คือ สังฆาทิเสส หมายถึงความผิดในการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งในจำนวน 13 ข้อ เช่น มีความกำหนัดอยู่แล้วจับต้องกายหญิง เป็นสื่อชักให้ชายหญิงเป็นสามีภรรยา กันทำลายสงฆ์ให้แตกกัน เป็นต้น ภิกษุผู้กระทำผิดเรียกว่า ต้องสังฆาทิเสส เป็นโทษระดับกลาง ต้องรับโทษ “อยู่กรรมทรมานตน” จึงจะพ้นอาบัติ การอยู่กรรมทรมานตน คือ การอยู่ในที่สงบในช่วงเวลาหนึ่ง สำนวณกายใจ ใคร่ครวญพิจารณาโทษของตนแล้วตั้งใจไม่กระทำความผิดเช่นนั้นอีก

อَابัตติขึ้นรองลงไป คือ นิสสัคคิยาปาจิตติย มีจำนวน 30 ข้อ ปาจิตติย มีจำนวน 92 ข้อ เป็น โทษเบา เรียกชื่อเช่นเดียวกับความผิดนั้นเช่นเดียวกัน คือ ผิดขั้นนิสสัคคิยาปาจิตติย ก็เรียกว่าต้องอَابัตติ นิสสัคคิยาปาจิตติย อَابัตติขั้นต่ำลงไปเป็นโทษเบา คือ ปาฏิเทสนียะ มีจำนวน 4 ข้อ การปฏิบัติผิดเสขิยวัตร ข้อใดข้อหนึ่งใน 75 ข้อ จัดเป็นโทษเบา ผู้ที่ทำผิดโทษเบาจะต้องแสดงความผิดของตนต่อคณะสงฆ์

อนิยต มีจำนวน 2 ข้อ เป็นความผิดที่ไม่กระจ่างชัด ว่าควรจัดเป็นโทษระดับใด จึงต้องมีการไต่สวนและพิจารณากำหนดขั้นโทษตามพยานหลักฐาน

อธิกรณสมณะ มีจำนวน 7 ข้อ เป็นวิธีการพิจารณาว่าจะตัดสิ้นความผิดนั้นหรือไม่อย่างไร เช่น ตัดสิ้นตามเสียงข้างมาก การประณอมยอมความ เป็นต้น

ความผิดที่มีโทษชั้นเบา เรียกเป็นคำศัพท์ว่า อَابัตติอุลลัจฉัยบั้ง อَابัตติทุกกภูบั้ง และ อَابัตติพุกาฆิตบั้ง เป็นสิกขาบทที่ไม่ได้มีอยู่ในพระปาติโมกข์

เมื่อภิกษุรูปใดรูปหนึ่งอَابัตติ ก็ถือกันว่าภิกษุรูปนั้นไม่บริสุทธิ์ จะไม่สามารถลงโบสถ์ ร่วมทำสังฆกรรมกับภิกษุอื่นๆ ได้ จะต้องแก้อَابัตติให้ตนกลับมีความบริสุทธิ์เสียก่อน การไม่กระทำ ความผิดข้อใดๆ ก็คือการรักษาศีลให้บริสุทธิ์อย่างเคร่งครัด นั่นเอง

การปฏิบัติตนเพื่อแก้อَابัตตินั้นมีต่างๆ กันไป สุดแต่ความหนักเบาของศีลที่อَابัตติ มี ตั้งแต่การประกาศความผิดของตนต่อภิกษุอื่น การอยู่ในบริเวณจำกัด เฉพาะเพื่อสำนึกผิด ยกจนถึง การขาดจากความเป็นภิกษุ เช่น ภิกษุที่ต้องอَابัตติปาราชิกจะต้องสึกออกไปใช้ชีวิตเป็นฆราวาส ไม่สามารถดำรงเพศเป็นภิกษุต่อไปอีกได้

ปาราชิก

คำว่า ปาราชิก สันนิษฐานว่าแปลว่า “ผู้แพ้” อาจหมายถึง “ผู้แพ้แก่วิถีชีวิตการเป็นภิกษุ ในพระพุทธศาสนา” ปาราชิกเป็นอَابัตติขั้นที่ร้ายแรงที่สุด ภิกษุไม่ว่ารูปใด ถ้าหากอَابัตติถึงขั้น ปาราชิกแล้วจะสิ้นสภาพการเป็นภิกษุทันที แม้ว่าจะยังครองผ้าเหลืองหรือปฏิบัติตนอย่างภิกษุอื่นๆ อยู่ก็ตาม ภิกษุที่รู้ตนเองว่าอَابัตติปาราชิกแล้วสามารถลาสิกขาไปใช้ชีวิตอยู่อย่างฆราวาสทั่วไปได้ แต่หากยังคงถือครองผ้าเหลืองหลอกให้ผู้คนกราบไหว้อยู่อีก ก็จะเป็นบาปหนักที่พอกพูนขึ้นเรื่อยๆ

อَابัตติปาราชิกมี 4 ประการ ได้แก่ การเสพเมถุน การลักทรัพย์ การฆ่ามนุษย์ และการ อวดอัคริมนุสสรรม

1. การเสพเมถุน คือ การร่วมประกอบกิจกรรมทางเพศ ไม่ว่าจะกระทำกับผู้หญิงหรือผู้ชาย หรือกระทำกับสัตว์ก็ตาม ปาราชิกข้อการเสพเมถุน บางทีก็เรียกกันว่า ปฐมปาราชิก แปลว่า “ปาราชิกข้อแรก”

2. การลักทรัพย์ คือ การนำทรัพย์ของผู้อื่น ไปเป็นของตนโดยเจตนา ในเมืองไทยกำหนดว่า การลักทรัพย์มีมูลค่าตั้งแต่ 1 บาทขึ้นไป เป็นการผิดหรือเป็นอَابัตติขั้นปาราชิก การเจตนาแอบอ้าง

ความคิดหรือผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตน หรือการเบียดบังเอาเงินในกองทุนที่มีผู้ศรัทธาถวายเป็นทานเพื่อใช้ในกิจของสงฆ์ หรือกิจของศาสนามาใช้ส่วนตัว ก็ถือว่าเป็นอาบัติปาราชิกเช่นกัน

3. การข่มขืนนุญ คือ การเจตนาทำให้มนุษย์ถึงแก่ความตาย ไม่ว่าจะด้วยวิธีใดๆ ไม่ว่าจะลงมือฆ่าเองหรือใช้ให้คนอื่นฆ่าให้ก็ตาม ถือเป็นความผิดปาราชิกข้อที่ 3 ทั้งสิ้น

4. การอวดอุตริมนุสธรรม คือ การพูดอวดผู้อื่นว่าตนได้บรรลุธรรมะระดับสูง เช่น บรรลุโสดาบัน บรรลุอรหัตต์ เป็นต้น ไม่ว่าตนจะได้บรรลุธรรมตามที่ตนได้อวดอ้างไปจริงหรือไม่ก็ตาม

อาบัติปาราชิก หากผิดแม้แต่เพียงข้อเดียวก็ถือว่าเป็นอาบัติสิ้นสภาพการเป็นภิกษุแล้ว แม้จะไม่มีใครล่วงรู้หรือจับได้ก็ตาม การกราบไหว้บูชาภิกษุที่อาบัติปาราชิก นอกจากจะไม่เป็นบุญเป็นกุศลแล้ว ยังผิดมงคลที่พระพุทธเจ้าทรงเทศนาไว้ที่ว่า บูชามนุษย์ที่ควรบูชาอีกด้วย

ทุกยุคทุกสมัยที่ผ่านมาแล้วแต่มีอสังขัตติยะที่แฝงกายเข้ามาหาภิกษุโดยเอาพระศาสนาบังหน้าตลอดมา ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช รัชกาลที่ 1 ได้ทรงตรากฎหมายที่เรียกว่า “กฎพระสงฆ์” เพื่อกวาดล้างพวกอสังขัตติยะที่เข้ามาแอบแฝงทำลายพระศาสนา ปราบฎใน กฎพระสงฆ์ ที่ 6 ในกฎหมายตราสามดวง มีความตอนหนึ่งว่า

“และภิกษุทุกวันนี้บวชเข้ามิได้กระทำตามพระวินัยปรณนินิบัติ เห็นแต่เล็งชีวิตผิดธรรมให้มีแต่เนื้อหนังบริบูรณ์ประคองโคกระบือ มีแต่จะบริโภคอาหารให้จำริญเนื้อหนัง จะได้จำริญสติปัญญาอันห้ามมิได้ เป็นภิกษุสามเณรลามกในพระศาสนา ฝ่ายฆราวาสก็ปราศจากปัญญา มิได้รู้ว่า ทำทานเช่นนี้จะเกิดผลน้อยมากแก่คนห้ามมิได้ มักพอใจทำทานแก่ภิกษุสามเณรอันประสาธนาการของตนจึงทำทานบางคาบยอมมักง่ายถวายเงินทองอันเป็นอกปิยะมิควรแก่สมณะ สมณะก็มีใจโลภสะสมทรัพย์เลี้ยงชีวิต ผิดพระพุทธบัญญัติฉะนี้ ได้ชื่อว่าฆราวาสหมั่นให้กำลังแก่ภิกษุโจรอันปล้นพระศาสนา ทานนั้นหาผลมิได้ ชื่อว่าทำลายพระศาสนา”

รัชกาลที่ 1 ทรงบริภาษทั้ง “ภิกษุสามเณรลามกในพระศาสนา” และทั้งทรงตำหนิบรรดาฆราวาสที่ชอบทำบุญกับภิกษุสามเณรเช่นนั้น เพราะเป็นการ “ให้กำลังแก่ภิกษุโจรอันปล้นพระศาสนา

ในความสำคัญของปัญหาอย่างนี้พระพุทธเจ้าเองก็เล็งเห็นและบัญญัติเตือนไว้ด้วยเช่นกัน แม้ต่างซึ่งยุคกาลสมัยแต่ก็เลศตมหาภายในที่ครอบงำให้ผิดบาปนั้นมีได้ต่างกันมากนัก พระองค์ทรงบัญญัติคนเหล่านั้นว่า มหาโจร

ภิกษุมหาโจร 5

ครั้งหนึ่งในสมัยพุทธกาล เมื่อพระพุทธเจ้าประทับจำพรรษาอยู่ ณ ป่ามหาวัน ใกล้เมืองเวสาลี ขณะนั้นฝนฟ้าเกิดอาเพศไม่ตกต้องตามฤดูกาล ทำนาทำไร่ไม่ได้ผล บังเกิดทุกข์ภัยไปทั่ว ชาวบ้านอดอยากยากจนไม่มีข้าวปลาอาหารกิน ไม่มีใส่บาตรถวายพระ

ขณะนั้นมีภิกษุกลุ่มหนึ่งจำพรรษาอยู่ที่ชายป่าริมฝั่งแม่น้ำวัคคุมุทา เมื่อเห็นว่าชาวบ้านไม่มีใส่บาตรเกิดความอดอยากหนักเข้า ก็คิดหาอุบายหลอกลวงชาวบ้าน เพื่อจะได้ข้าวปลาอาหารมาฉันกันเหมือนเดิม

จึงได้ประชุมปรึกษาหารือในที่สุดตกลงกันว่า จะต้องใช้อุบายอวดอ้างคุณวิเศษว่า เป็นผู้สำเร็จวิชา 3 ประการ อภิญญา 6 สามารถสำแดงอิทธิฤทธิ์อิณินหารให้รู้ว่า เป็นผู้วิเศษ ทำที่พูดจายกย่องกันเองให้ชาวบ้านฟังว่า พระรูปนี้ได้ฌานที่ 1 พระรูปนั้นได้ฌานที่ 2 พระรูปโน้นบรรลุโสดาบัน พระอาจารย์องค์นั้นเป็นพระอนาคามี พระอาจารย์องค์นี้เป็นพระอรหันต์ จนชาวบ้านพากันหลงเชื่อว่าเป็นผู้วิเศษจริง เกรงว่าภิกษุผู้วิเศษจะอดอยากปากแห้ง จึงคิดค้นหาข้าวปลาอาหารมาใส่บาตรเลี้ยงดูภิกษุเหล่านั้นทุกวัน จนอิมหันต์สำราญอ้วนท้วนผ่องใส

ครั้นเมื่อออกพรรษา ภิกษุเหล่านั้นต่างเก็บข้าวของเดินทางไปเฝ้าพระพุทธเจ้า ณ ภูเขาศาลา ในป่ามหาวัน ใกล้เมืองเวสาลี ปรากฏว่าบรรดาภิกษุอื่นที่เดินทางไปเฝ้าพระพุทธเจ้า ล้วนแต่มีรูปกายผ่ายผอมซูบซีดอดโรย เพราะอดอยากกันมาตลอดพรรษา คงมีแต่ภิกษุกลุ่มเดียวเท่านั้น ที่มีผิวพรรณผ่องใสอ้วนท้วนสมบูรณ์ดี พระพุทธเจ้าทรงมีความสงสัย ตรัสซักไซ้ไล่เลียงจึงรู้ว่า ภิกษุเหล่านั้นได้ใช้อุบายอวดวิเศษหลอกลวงชาวบ้าน พระองค์จึงทรงตรัสเรียกประชุมสงฆ์ เทศนาธรรมแล้ว ทรงมีพุทธบรรหาร บัญญัติเรื่อง “ภิกษุมหาโจร 5 ประเภท” คือ

โจรที่รวมพวกกัน ได้นับร้อยนับพัน ยกพลบุกเข้าปล้นบ้านเขาเมืองฆ่าฟันผู้คน แย่งชิงปล้นเอาทรัพย์สินของเขามาเป็นของตนเอง เทียบได้กับภิกษุลามกรวบรวมบริวารแวดล้อมได้เป็นร้อยเป็นพัน ทำที่จาริกเข้าไปในหมู่บ้าน นิคม เมืองใหญ่ ใช้กลอุบายหลอกลวงให้ชาวบ้านหลงเชื่อเคารพบูชา เพื่อให้ตนได้มาซึ่งลาภสักการ จนร่ำรวยด้วยปัจจัย 4 ภิกษุลามกอย่างนี้จัดเป็น “มหาโจรประเภทที่ 1”

ภิกษุลามกบางรูปที่ได้เล่าเรียนพระธรรมวินัยอันล้าลึก ซึ่งพระตถาคตผู้ทรงตรัสรู้ร้อยยี่สิบได้ประกาศแล้ว กลับนอกล่อลวงว่ารู้อาด้วยตนเอง คิดขึ้นมาได้เอง ไม่ได้เล่าเรียนมาจากใคร ภิกษุลามกอย่างนี้จัดเป็น “มหาโจรประเภทที่ 2”

ภิกษุลามกบางรูปที่ป็นเรื่องเท็จใส่ความเพื่อนพรหมจรรย์ผู้บริสุทธิ์ให้ได้รับความเสียหายกล่าวหาโดยปราศจากมูลความจริง ก่อให้เกิดความแตกแยกในหมู่สงฆ์ ภิกษุลามกอย่างนี้จัดเป็น “มหาโจรประเภทที่ 3”

ภิกษุลามกบางรูปอยากได้ลาภยศสักการจากคฤหัสถ์ เบียดบังเอาครุภัณฑ์ ครุบริขาร เครื่องใช้ไม้สอยของวัด ที่ดินพัสดุของสงฆ์ นำไปยกให้แก่คฤหัสถ์ ประจบประแจงเอาใจ ภิกษุเหล่านี้ ถือว่าเป็น “มหาโจรประเภทที่ 4”

ภิกษุลามกพวกสุดท้ายที่จัดเป็น “มหาโจรชั้นเลิศ” ทั้งใน โลกมนุษย์ มารโลก และ พรหมโลก คือภิกษุที่อวดตนว่ามีวิชาความรู้วิเศษ ทั้งๆที่ตนเองรู้อยู่แล้วว่าไม่เป็นความจริง ไม่สามารถทำให้วิเศษขึ้นได้จริงตามที่อวดอ้าง แต่เมื่อให้ได้มาซึ่งความเคารพนับถือกราบไหว้บูชา ได้มาซึ่งลาภสักการ อันเป็นการกระทำด้วยอุบายหลอกลวงเหมือนดังนายพรานผู้วางเหยื่อดักสัตว์ เพื่อจับกินเป็นอาหาร แม้ว่าผู้นั้นห่อหุ้มคลุมกายด้วยผ้ากาสาพัสดุ ก็ได้ชื่อว่าบริโภคน้ำข้าวของชาวบ้านในแบบลักขโมยด้วยการเนรคุณ ภิกษุลามกทุกสี “อวดอุตริมนุสสรธรรม” เช่นนี้ถือว่าเป็น “ภิกษุอภิมหาโจรชั้นเลิศ” ประเภทที่ 5

ครั้นแล้วพระพุทธเจ้าทรงตรัสกำหนดิเตียนเหล่าภิกษุที่จำพรรษาอยู่ริมฝั่งแม่น้ำวัคคุมทา ด้วยประการต่างๆพร้อมทั้งทรงบัญญัติสิกขาบท “อจินไตย 4 ประการ” เพิ่มเติม ทรงมีพุทธฎีกาห้ามไม่ให้ภิกษุทั้งหลาย อวดอ้างคุณวิเศษที่ไม่มีในตน แต่ได้อวดวิเศษไปหลอกลวงคนอื่นไปแล้ว แม้ว่า จะมาสารภาพผิดในภายหลัง ก็ถือว่าเป็น อาบัติปราชิก “จตุตถปราชิก” อันเป็นกรรมหนัก

ดังนั้น ภิกษุรูปใดที่ “อวดอุตริมนุสสรธรรม” มีความผิดอาบัติปราชิกข้อที่ 4 จึงเป็นกรรม ขาดจากความเป็นภิกษุไปในทันที แม้ว่าจะไม่มีใครรู้ไม่มีใครเห็น ไม่มีใครกล่าวโทษฟ้องร้องก็ตาม เมื่อถูกสึกจากภิกษุไปแล้ว จะกลับมาบวชใหม่อีกไม่ได้

ข้อความในพระธรรมวินัยเรื่อง “จตุตถปราชิก” ที่กล่าวถึงพฤติกรรมของภิกษุลามกในสมัยพุทธกาล “อวดอุตริมนุสสรธรรม” ดังกล่าว มีหลักฐานอยู่ในพระไตรปิฎกทั้งของศาสนาพุทธ ฝ่ายหินยาน และ ฝ่ายมหายาน กล่าวกันว่าได้รวบรวมถ้อยคำมาจากพระโอรสของพระพุทธเจ้า เมื่อครั้งทรงเทศนาสั่งสอนเรื่อง “ภิกษุมหาโจร 5 จำพวก” ทรงกล่าวเน้นย้ำเฉพาะภิกษุลามกพวกสุดท้าย ที่ตั้งตัวเป็นเกจิอาจารย์ อวดอ้างว่ามีวิชาคาถาอาคมขลัง สามารถใช้บทสวดพระพุทธรูปมนตร์เสกเป่า เพื่อให้เกิดความศักดิ์สิทธิ์ขึ้นมาได้ ทั้งๆที่รู้อยู่แก่ใจตนเองแล้วว่าไม่เป็นความจริง แต่เป็นการใช้กลอุบายหลอกลวงชาวบ้านให้หลงเชื่อ เพื่อให้ได้มาซึ่งลาภสักการ พระพุทธเจ้าจึงทรงให้ฉายาแก่ภิกษุลามกดังกล่าวว่าเป็น “ภิกษุอภิมหาโจรชั้นเลิศ”

ตราจนปัจจุบันแม้รูปแบบและเงื่อนไขที่แตกต่างหลากหลายในการหลอกล่อแอบแฝงแต่พื้นฐานการเข้ามาหรือการอาศัยช่องว่างของศีลธรรมศรัทธาหาผลประโยชน์ก็เกิดด้วยเจตนาที่มีรู้จัก ละอายเกรง ไม่รู้จักผิดชั่ว ยึดคิดในการครองใคร่รสสุข ไม่รู้จักข่มกมุทิสต์คณาที่ถูกละทิ้งอยู่ในอากด้วยอำนาจแห่งอวิชา หรือภาระแห่งบริโศคนิยม

ข้อมูลทางด้านรูปแบบ

อริสโตเติล (Aristotle) นักปรัชญาชาวกรีกโบราณอธิบายเกี่ยวกับศิลปะไว้ว่าเป็นการลอกเลียนแบบ แต่เขาคิดต่อไปอีกว่า การเลียนแบบนั้นไม่ใช่หยุดที่เลียนแบบแล้วจบ แต่ศิลปะนั้นยังคงมีผลกระทบต่ออารมณ์ความรู้สึกได้อีกด้วย เขาเชื่อว่า ศิลปะนั้นไม่ได้เป็นการมองหรือแสดงออกเพียงแค່ภายนอกหรือกายภาพเท่านั้นยังหมายถึงจิตใจภายในของคนเราด้วย การเลียนแบบนั้นเป็นลักษณะตามธรรมชาติและปรากฏเป็นศิลปะวัตถุ ทฤษฎีการเลียนแบบ (Immitationalism Theory) นี้ก็คือการถ่ายทอดธรรมชาติอย่างที่ตามองเห็นเพื่อสะท้อนถึงคุณค่าความงามที่เหมือนจริงตามความรู้สึกพยายามจำลองสภาวะความงามตามธรรมชาติมาไว้ในรูปแบบของศิลปะ ผู้คนสามารถเข้าใจได้เพราะต่างมีประสบการณ์ในรูปแบบมาแล้วเช่นกัน

ในด้านรูปแบบทางศิลปะการสร้างสรรค์ด้วยวิธีนี้เรียกว่า “ ศิลปะสำนิยม ” (Realism) การถ่ายทอดวิธีนี้ศิลปินใช้รูปแบบจากธรรมชาติเป็นสะพานในการแสดงความคิดความรู้สึกของตน เดิมทีศิลปินลัทธินี้ในฝรั่งเศสเคยใช้เยาะเย้ย เสียดสี ชนชั้นกลางที่ร่ำรวย ชนชั้นสูงและชนชั้นปกครอง โดยบางครั้งศิลปินได้จัดวางร้อยเรียงรูปทรงหรือวัตถุขึ้นมาใหม่ตามจินตนาการ เป็นเครื่องมือรองรับของศิลปิน เพื่อให้เกิดความหมายที่ใช้แทนการสื่อสารอัตลักษณ์หรือทัศนคติที่ศิลปินต้องการแสดงออก สภาวะการรับรู้ของผู้ดูก็อาจแตกต่างกันไปตามประสบการณ์และจินตนาการของแต่ละคน ซึ่งก็ไม่จำเป็นที่จะต้องรู้สึกและเข้าใจเหมือนกัน ไปเสียทั้งหมด

ปัจจุบันรูปแบบเหมือนจริงในงานศิลปะยังคงถูกนำเสนออย่างต่อเนื่อง แต่อาจแตกต่างหลากหลายพลิกแพลงตามปัจเจกของศิลปิน แม้ยุคสมัยได้เปลี่ยนผ่านไปหลายกระแส รูปแบบที่เกิดขึ้นจากการลอกเลียนธรรมชาติยังคงทำหน้าที่ในการถ่ายทอดความหมาย ความคิด ความรู้สึกตามบทบาทที่ศิลปินมอบหมายอย่างตรงมาตรงไป แต่อาจไม่ใช่แค่ในสถานะของรูปทรงและวัตถุศิลปะ

ภาพที่ 1 ยินดีในกำหนด ฟังพอใจในเสียดสีสัมผัส

ภาพที่ 2 ยินดีในกำหนด ฟังพอใจในเสียดสีสัมผัส

พระสุพรรณกสิณจันทร์ (นั่งขวามือ) พระลูกวัดวัดโมลีอ. บางบัวทอง จ.นนทบุรี ถูก ตำรวจบุกจับได้คาโบสถ์หลังลักลอบค้ายาบ้าให้วัยรุ่นและพระว่า มวัด โดยมีพระจืด สีลอม ที่ว่า มเสกถูกจับสึกดำเนินคดีหึงคู่.

ภาพที่ 3 แฝงกายหาผลประโยชน์ในกาสาวพัสดุ์เป็นอลัษจี

คณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรีประชุมมีมติให้พระครูพิศาลศาสนกิจเจ้าอาวาสวัดราษฎร์สำคคี รองเจ้าคณะอำเภอเมืองสุพรรณบุรีอา บัดปาราจิก หลังสาวใหญ่หน้าคลีปวีดีไอขณะมีสัมพันธ์ลึกซึ่งร้องเรียนล่าสุดพระครูฉาวยอมลึก ู่ช่าวพันช่าว

ภาพที่ 4 ปฐมปาราจิก ว่าด้วยเสพเมถุน

ภาพที่ 5 แสดงเวทย์คาถา อวดอุตริมนุสสรรม

ภาพที่ 6 แสดงเวทย์คาถา อวดอุตริมนุสสรรม

ภาพที่ 7 อลัชชีถูกจับได้และดำเนินคดี

ภาพที่ 8 อลัชชีถูกจับได้และดำเนินคดี

ภาพที่ 9 อหิริกะ เป็นธรรมชาติที่ไม่ละอายในการทำผิดทางกาย วาจา ใจ

ภาพที่ 10 อวิชาเหตุผลักดันให้เกิดโมหะจริต

ภาพที่ 11 อวิชาเหตุผลักดันให้เกิดโมหะจริต

ภาพที่ 12 ภิกษุลามกทุกศีล เสพเมถุนต้องอาบัติปาราชิก

บทที่ 3

กระบวนการและองค์ประกอบในสร้างสรรค์

ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ข้าพเจ้าได้นำเสนอและแสดงออกทางความคิดต่อปัญหา พฤติกรรมอันเป็นผลมาจากกิเลสตัณหาในสังคมพุทธศาสนาในมุมมองและทัศนคติผ่านกระบวนการ สร้างสรรค์ ดังนี้

การศึกษาหาข้อมูล

1. ติดตามและรวบรวมข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่างๆ และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งในแบบ รูปภาพ ข้อข่าว และบทความ
2. ศึกษาผลงานที่แสดงออกทางเนื้อหาและรูปแบบในแนวทางสร้างสรรค์ที่ใกล้เคียง
3. ศึกษาบทพระธรรมวินัย ข้อมูลเอกสารต่างๆ ทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้อง

กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานเชิงทัศนศิลป์

1. การสร้างภาพร่าง ข้าพเจ้าใช้วิธีการร่างภาพอย่างง่าย ๆ ด้วยดินสอ โดยเน้นไปที่ความ จับใจและตอบสนองความคิดในขณะนั้นๆ ให้ได้รวดเร็วที่สุด เป็นการสร้างองค์ประกอบต่างๆ ขึ้น ก่อนจะทำภาพต้นแบบโดยการจัดหุ่น เพื่อเป็นแบบในการถ่ายภาพแล้วจึงนำมาพัฒนาเป็นผลงาน จิตรกรรม
2. ขั้นตอนการทดลอง ในการสร้างสรรค์ผลงานของข้าพเจ้า การทดลองเทคนิคนับเป็น ขั้นตอนสำคัญ เนื่องจากพื้นที่ผิวส่วนใหญ่ของภาพเกิดจากการสร้างเทคนิคที่จับปล้นและตอบโต้กัน ของลักษณะทางเคมี จึงต้องมีการทดสอบให้แน่นอนและลงตัวในส่วนผสมทุกครั้ง เพื่อป้องกันการ ผิดพลาด เพราะผลที่เกิดขึ้นของเทคนิคนั้นไม่สามารถควบคุมและคาดเดาได้ล่วงหน้า ทุกขั้นตอนต้อง ทำในรอบเดียว วัสดุอุปกรณ์ และขั้นตอนต่างๆ จึงต้องจัดเตรียมให้เกิดความพร้อม

การสร้างภาพร่าง

ภาพที่ 13 ภาพร่างจับใจด้วยดินสอ เน้นบันทึกความคิดและองค์ประกอบภาพ

ภาพที่ 14 ภาพร่างจับใจด้วยดินสอ เน้นบันทึกความคิดและองค์ประกอบภาพ

ภาพที่ 15 ภาพถ่ายคนต้นแบบ

ภาพที่ 16 ภาพถ่ายคนต้นแบบ

ภาพที่ 17 ภาพถ่ายดอกบัวตันแบบ

ภาพที่ 18 ภาพถ่ายดอกบัวตันแบบ

ภาพที่ 19 ภาพถ่ายสัตว์ต้นแบบ

ภาพที่ 20 ภาพถ่ายสัตว์ต้นแบบ

ภาพที่ 21 ภาพถ่ายสัตว์ต้นแบบ

ภาพที่ 22 ภาพถ่ายสัตว์ต้นแบบ

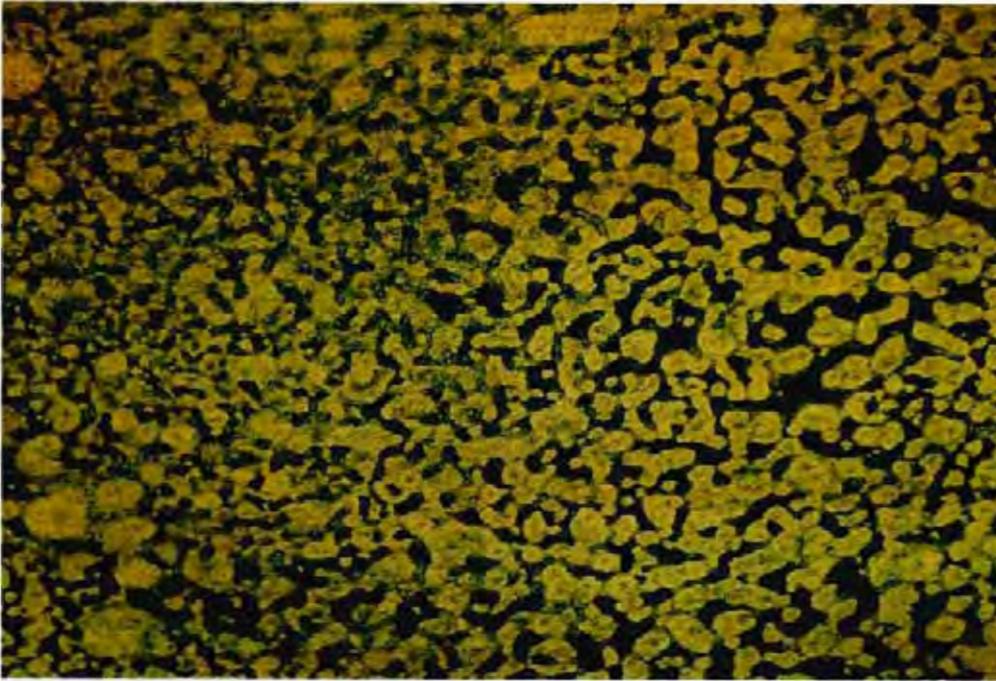
การทดลองเทคนิค

ภาพที่ 23 อุปกรณ์การทดลองเทคนิค(พื้นผิว)

ภาพที่ 24 ลักษณะพื้นผิวจากการทดลอง

ภาพที่ 25 ลักษณะพื้นผิวจากการทดลอง

ภาพที่ 26 ลักษณะพื้นผิวจากการทดลอง

การปฏิบัติงานทัศนศิลป์

ภาพที่ 27 อุปกรณ์ปฏิบัติงานจิตรกรรม

ภาพที่ 28 แสดงการนำเทคนิคมาใช้ร่วมกับการเขียนภาพ

ภาพที่ 29 ลักษณะการเขียน โดยเพิ่มน้ำหนักสีให้เข้มขึ้นทีละชั้น

ภาพที่ 30 แสดงการเพิ่มน้ำหนักสีจนเสร็จสมบูรณ์

ขั้นตอนการประมวลความคิดหลังการสร้างภาพร่าง

การสร้างสรรคผลงานศิลปะของข้าพเจ้ามาจากการศึกษาและปฏิบัติงานในรูปแบบจิตรกรรม โดยอาศัยข้อมูลข่าวสารอันมาจากชีวิตประจำวัน ถ่ายทอดความคิดความรู้สึกต่อสภาวะเหตุการณ์ผสมผสานจินตนาการและทัศนคติส่วนตัว เพื่อสะท้อนสภาพปัญหาสังคมในเชิงเปรียบเทียบ กระทบกระเทียบ ผลงานที่ปรากฏจึงใช้การแทนค่าความหมายในรูปแบบสัญลักษณ์ การอุปมาอุปไมยแทบทั้งสิ้น

องค์ความรู้ที่เกิดจากการทดลองเทคนิคและภาพร่างเพื่อจัดวางเป็นองค์ประกอบที่สมบูรณ์ด้วยไวยากรณ์ของจิตรกรรม การรับรู้คุณค่า ความหมาย และความงามที่เกิดขึ้น ดำเนินไปตามศรัทธา สำนึก ความเชื่อ และประสบการณ์ในด้านจริยธรรมของบุคคล

บทที่ 4

การสร้างสรรค์ผลงาน

เมื่อผ่านการทดลองทางด้านเทคนิคจนสามารถควบคุมได้ตามต้องการ และนำมาเป็นเครื่องมือในการนำเสนอร่วมกับวิธีการทางจิตรกรรมสีน้ำมัน โดยมีการปรับเปลี่ยนเพิ่มเติมบางส่วน ขณะปฏิบัติงานจริงให้เกิดความสมบูรณ์ ผลงานที่ปรากฏจะมีลักษณะเป็นจิตรกรรม 2 มิติ ที่เน้นแสดงทัศนคติส่วนตัวต่อสังคม ซึ่งข้าพเจ้าได้แบ่งการวิเคราะห์ในแต่ละระยะเวลาเพื่อให้ทราบรายละเอียด ดังนี้

1. ความเป็นมาก่อนเข้าศึกษา
2. การพัฒนาผลงานระยะแรก (มิถุนายน-ตุลาคม 2549)
3. การพัฒนาผลงานระยะที่สอง (พฤศจิกายน 2549-พฤษภาคม 2550)
4. การพัฒนาผลงานระยะที่สาม (มิถุนายน 2550-พฤษภาคม 2551)
5. ผลงานวิทยานิพนธ์ (มิถุนายน 2551-มีนาคม 2553)

ความเป็นมาก่อนเข้าศึกษา

เนื้อหา เรื่อง “วิบัติศรัทธา”

รูปแบบ จิตรกรรม 2 มิติ เทคนิคน้ำมันวานิชและสีทองอะคริลิก ลักษณะเหมือนจริง สื่อความหมายในเชิงเสียดสีล้อเลียน

วิธีการ ใช้วิธีการสร้างสรรค์ภายใต้ทัศนคติที่มีต่อข่าวสารและสภาวะความเสื่อมในสังคมพุทธศาสนาในยุคปัจจุบัน

การทดลอง 1.ร่างภาพด้วยดินสอเป็นภาพคนตามแบบจากภาพถ่ายลงบนผ้าใบ และระบายทับด้วยน้ำมันวานิชแบบเงา รองนแห้งแล้วทาทับซ้ำ 2-3 รอบ

2.ใช้น้ำมันวานิชสีดำนละลายด้วยน้ำมันสน ระบายแสงเงาภาพคนที่มีวานิชเงาเคลือบอยู่จนได้น้ำหนักตามแบบที่สมบูรณ์

3.ระบายสีทองอะคริลิกบนพื้นที่ว่างด้านหลัง 2-3 รอบจนเต็ม

ปัญหา วัสดุที่นำมาสร้างเทคนิคยังขาดความชำนาญและไม่สามารถควบคุมได้ทั้งหมด และเป็นสารเคมีที่ต้องระมัดระวังในการใช้งาน

สรุป การสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้เกิดจากการค้นพบเทคนิคใหม่ในการสร้างงาน และต้องการพัฒนาต่อเนื่องให้สมบูรณ์ในการรองรับรูปแบบการนำเสนอ ซึ่งพยายามสร้างสรรค์ให้มีความเหมือนจริงในด้านของกายวิภาคยิ่งขึ้น

การพัฒนาผลงานระยะแรก

(มิถุนายน-ตุลาคม 2549)

เนื้อหา เรื่อง “คุณพระช่วย”

รูปแบบ จิตรกรรม 2 มิติ เทคนิคน้ำมันวานิชและสีทองอะคริลิก ลักษณะเหมือนจริง สื่อความหมายในเชิงล้อเลียนเสียดสี

วิธีการ ยังคงสร้างสรรค์ภายใต้วิธีการเดิมที่เน้นแสดงทัศนคติส่วนตัวต่อสภาวะความเสื่อมของอสังขารในพุทธศาสนาโดยจัดองค์ประกอบขึ้นมาใหม่เพื่อสะท้อนแนวความคิด

การทดลอง 1.ร่างภาพด้วยดินสอเป็นภาพคนตามแบบจากภาพถ่ายลงบนผ้าใบ และระบายทับด้วยน้ำมันวานิชแบบเงา รอยแห้งแล้วทาทับซ้ำ 2-3 รอบ

2.ใช้น้ำมันวานิชสีดำนละลายด้วยน้ำมันสน ระบายแสงเงาภาพคนที่มีความเงาเคลือบอยู่จนได้น้ำหนักตามแบบที่สมบูรณ์

3.ระบายสีทองอะคริลิกบนพื้นที่ว่างด้านหลัง 2-3 รอบจนเต็ม

ปัญหา การควบคุมเทคนิคทำได้สมบูรณ์มากขึ้น แต่รูปแบบและแนวทางการสร้างสรรค์ยังคงคล้ายกับงานชุดที่แล้ว ไม่มีการพัฒนาในด้านความคิดเท่าที่ควร

สรุป พยายามสร้างอารมณ์และมุมมองใหม่ในผลงาน โดยเน้นความรู้สึกที่ส่ายตาเป็นสำคัญ เพื่อสื่อสารให้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยรูปแบบยังคงเดิม

การพัฒนาผลงานระยะที่สอง

(พฤศจิกายน 2549-พฤษภาคม 2550)

เนื้อหา เรื่อง “คุณพระช่วย”

รูปแบบ จิตรกรรม 2 มิติ เทคนิคน้ำมันวานิชและสีทองอะคริลิก ลักษณะเหมือนจริง สื่อความหมายในเชิงล้อเลียนเสียดสี

วิธีการ ยังคงใช้วิธีสร้างสรรค์ภายใต้แนวคิดและเทคนิคในการแสดงออกต่อเนื่อง จากชุดก่อน โดยเน้นการแสดงทัศนคติส่วนตัวต่อสถานะความเสื่อมของอสังขีในพุทธศาสนาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์

การทดลอง 1.ร่างภาพด้วยดินสอเป็นภาพคนตามแบบจากภาพถ่ายลงบนผ้าใบ และระบายทับด้วยน้ำมันวานิชแบบเงา รอจนแห้งแล้วทาทับซ้ำ 2-3 รอบ

2.ใช้น้ำมันวานิชสีดำนละลายด้วยน้ำมันสน ระบายแสงเงาภาพคนที่มีวานิชเงาเคลือบอยู่จนได้น้ำหนักตามแบบที่สมบูรณ์

3.ระบายสีทองอะคริลิกบนพื้นที่ว่างด้านหลัง 2-3 รอบจนเต็ม

ปัญหา เทคนิคที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์พบว่าไม่สามารถงทนได้ในระยยะเวลายาน จึงได้พยายามหาวิธียืดอายุผลงานด้วยการยึดผ้าใบกับแผ่นไม้อัด

สรุป มีการค้นคว้าและเพิ่มเติมสัญลักษณ์ใหม่ในผลงานเพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซากและน่าเบื่อและเริ่มมองหาแนวทางในการพัฒนาผลงานชุดต่อไป

การพัฒนาผลงานระยะที่สาม

(มิถุนายน 2550-พฤษภาคม 2551)

เนื้อหา เรื่อง “คุณพระช่วย”

รูปแบบ จิตรกรรม 2

วิธีการ ยังคงใช้วิธีการสร้างสรรค์ภายใต้แนวคิดที่เน้นแสดงออกถึงทัศนคติส่วนตัวต่อสถานะความเสื่อมในสังคมพุทธศาสนา แต่ได้มีการพยายามทดลองการนำเสนอด้วยเทคนิคใหม่ในการสร้างสรรค์

การทดลอง ผลงานชุดนี้พยายามทดลองเทคนิคใหม่หลายวิธีเพื่อเป็นทางออกหนึ่งในการพัฒนาการสร้างสรรค์ในชุดต่อไปด้วย โดยมีการทดลองทางด้านเทคนิคถึง 3 รูปแบบ

การทดลองที่ 1 ใช้รูปแบบการนำเสนอต่อเนื่องจากชุดก่อน แต่ใช้การสร้างน้ำหนักบนภาพคนด้วยดินสอใจ แล้วจึงเคลือบทับด้วยน้ำมันวานิชเคลือบเงา แล้วระบายพื้นหลังด้วยสีทองอะคริลิก

การทดลองที่ 2 นำเสนอด้วยรูปดอกบัวเพียงอย่างเดียว โดยได้ตัดภาพคนออกไป ใช้เทคนิคการแรเงาด้วยดินสอใจบนพื้นผ้าใบสีขาว แล้วระบายน้ำมันวานิชเคลือบเงาเพียงบางส่วน

การทดลองที่ 3 จัดองค์ประกอบภาพใหม่ โดยเน้นให้มีบรรยากาศและพื้นที่ที่แสดงถึงสถานที่ เวลา ซึ่งแตกต่างจากเดิมที่ปล่อยให้พื้นที่ว่าง ให้สีสันที่สมจริงยิ่งขึ้น โดยเปลี่ยนมาใช้เทคนิคสีน้ำมัน

ปัญหา พยายามทดลองเทคนิคที่หลากหลายแต่ยังไม่สามารถค้นพบวิธีการสร้างสรรค์ที่สามารถตอบสนองการนำเสนอที่ต้องการได้เต็มที่

สรุป ผลงานชุดนี้ยังไม่สมบูรณ์และลงตัวทั้งในด้านรูปแบบและเทคนิค แต่ได้เกิดการทดลองและหาช่องทางในการพัฒนาผลงานให้ชัดเจนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ซึ่งส่งผลให้เกิดผลงานในชุดถัดมาทั้งในเรื่องรูปแบบและความคิด

ผลงานวิทยานิพนธ์

(มิถุนายน 2551-มีนาคม 2553)

เนื้อหา เรื่อง “การแฝงตัวของคณานิยมในพุทธสังคมปัจจุบัน”

รูปแบบ จิตรกรรม 2 มิติ เทคนิคสีน้ำมันบนผ้าใบ

วิธีการ นำเสนอด้วยเทคนิคสีน้ำมันและจัดองค์ประกอบภาพขึ้นมาใหม่ตามจินตนาการ เพื่อสะท้อนแนวคิดที่ต่อเนื่องจากผลงานชุดก่อนภายใต้แรงบันดาลใจเดิมในการสร้างสรรค์

การทดลอง ใช้สีน้ำมันเขียนระบายสีเพิ่มน้ำหนักที่ละชั้นคล้ายการแรเงา โดยเว้นส่วนที่สว่าง (Highlight) ให้เป็นพื้นผ้าใบสีขาว ส่วนพื้นหลังมีการสร้างพื้นผิวด้วยเทคนิคทางเคมีให้เกิดร่องรอยคล้ายรูปทรงของหินกรวดก้อนเล็ก

ปัญหา เทคนิคการสร้างพื้นผิวเกิดจากการทำปฏิกิริยาทางเคมีซึ่งไม่สามารถคาดเดารูปทรงและควบคุมได้ทั้งหมด ทุกอย่างต้องทำในรอบเดียว ไม่สามารถแก้ไขได้ จึงต้องมีการทดลองและเตรียมพร้อมให้มากที่สุด

สรุป การสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้มีการเปลี่ยนแปลงในด้านรูปแบบและเทคนิคที่แตกต่างจากผลงานชุดก่อน ซึ่งสามารถแสดงออกทางความคิดให้หลากหลายและอิสระยิ่งขึ้น โดยการสร้างองค์ประกอบใหม่ๆ ในการนำเสนอ แต่ยังสามารถแสดงให้เห็นความเป็นมาที่ต่อเนื่องจากผลงานชุดก่อนได้อย่างชัดเจน

ภาพผลงานก่อนเข้าศึกษาชุด “วิบัติศรัทธา”

ภาพที่ 31 ผลงานสร้างสรรค์ก่อนเข้าศึกษา

ภาพที่ 32 ผลงานสร้างสรรค์ก่อนเข้าศึกษา

ภาพที่ 33 ผลงานสร้างสรรค์ก่อนเข้าศึกษา

ภาพที่ 34 ผลงานสร้างสรรค์ก่อนเข้าศึกษา

ภาพที่ 35 ผลงานสร้างสรรค์ก่อนเข้าศึกษา

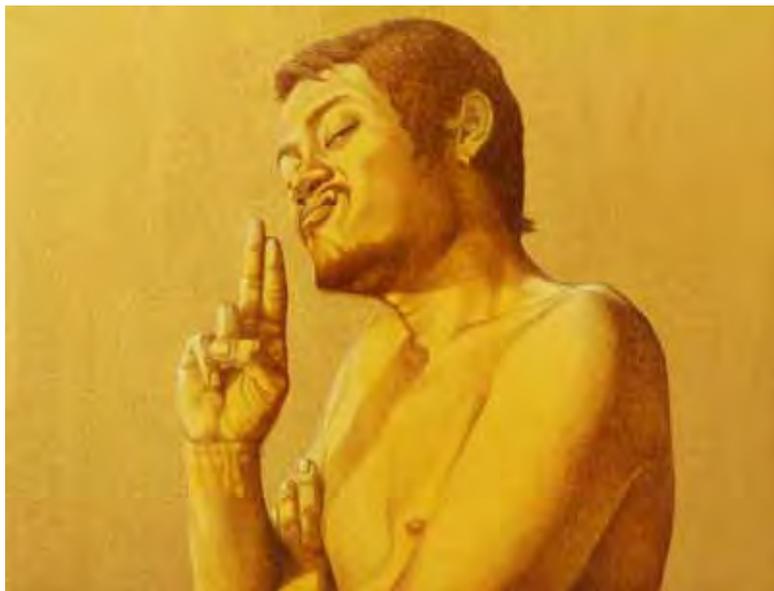
ภาพที่ 36 ผลงานสร้างสรรค์ก่อนเข้าศึกษา

การพัฒนาผลงานระยะแรกชุด “คุณพระช่วย”

(มิถุนายน -ตุลาคม2549)

ภาพที่ 37 ผลงานสร้างสรรค์ระยะแรก

ภาพที่ 38 ผลงานสร้างสรรค์ระยะแรก

ภาพที่ 39 ผลงานสร้างสรรค์ระยะแรก

ภาพที่ 40 ผลงานสร้างสรรค์ระยะแรก

ภาพที่ 41 ผลงานสร้างสรรค์ระยะแรก

ภาพที่ 42 ผลงานสร้างสรรค์ระยะแรก

การพัฒนาผลงานระยะที่สองชุด “คุณพระช่วย”
(พฤศจิกายน 2549-พฤษภาคม 2550)

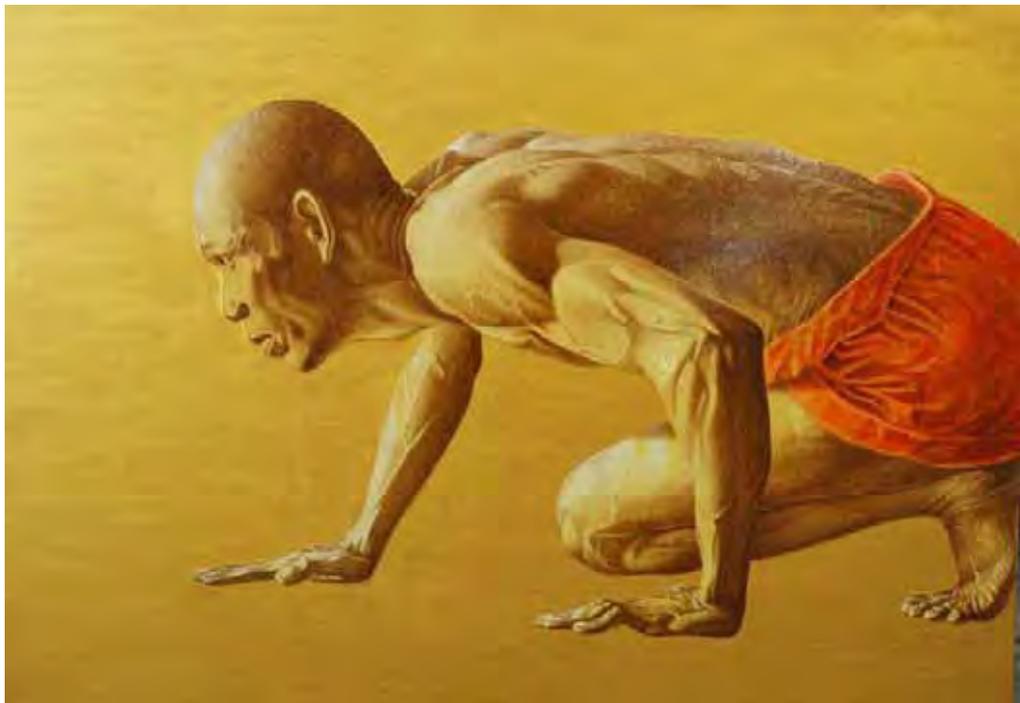
ภาพที่ 43 ผลงานสร้างสรรค์ระยะที่สอง

ภาพที่ 44 ผลงานสร้างสรรค์ระยะที่สอง

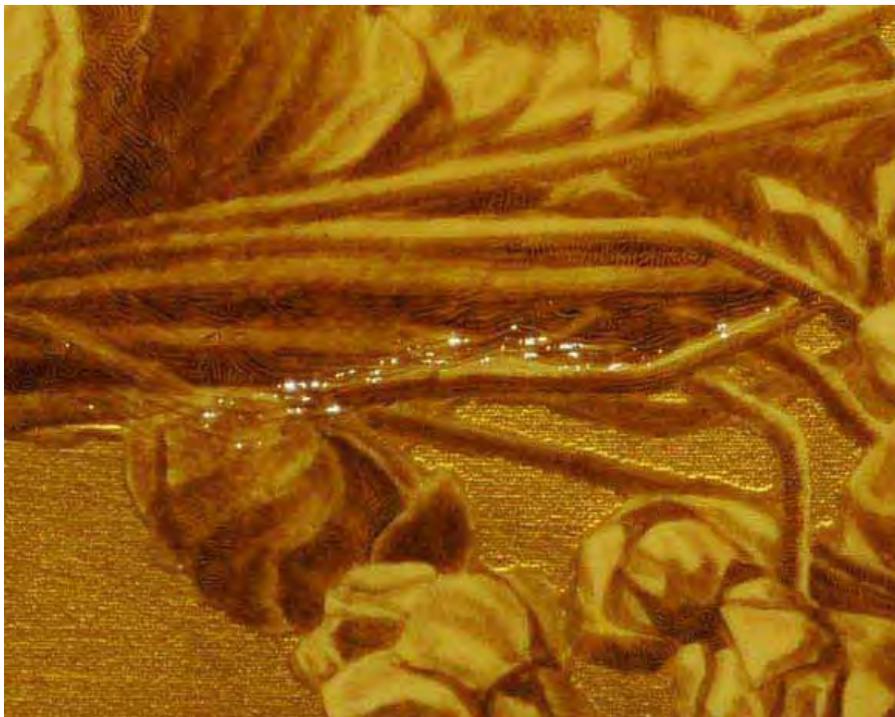
ภาพที่ 45 ผลงานสร้างสรรค์ระยะที่สอง

ภาพที่ 46 ผลงานสร้างสรรค์ระยะที่สอง

ภาพที่ 47 ผลงานสร้างสรรค์ระยะที่สอง

ภาพที่ 48 รายละเอียดผลงานสร้างสรรค์ระยะที่สอง

ภาพที่ 49 ผลงานสร้างสรรค์ระยะที่สอง

ภาพที่ 50 รายละเอียดผลงานสร้างสรรค์ระยะที่สอง

ภาพที่ 51 ผลงานสร้างสรรค์ระยะที่สอง

การพัฒนาผลงานระยะที่สามชุด “คุณพระช่วย”
(มิถุนายน 2550-พฤษภาคม 2551)

ภาพที่ 52 ผลงานสร้างสรรค์ระยะที่สาม

ภาพที่ 53 ผลงานสร้างสรรค์ระยะที่สาม

ภาพที่ 54 รายละเอียดผลงานสร้างสรรค์ระยะที่สาม

ภาพที่ 55 ผลงานสร้างสรรค์ระยะที่สาม

ภาพที่ 56 ผลงานสร้างสรรค์ระยะที่สาม

ภาพที่ 57 รายละเอียดผลงานสร้างสรรค์ระยะที่สาม

ภาพที่ 58 ผลงานสร้างสรรค์ระยะที่สาม

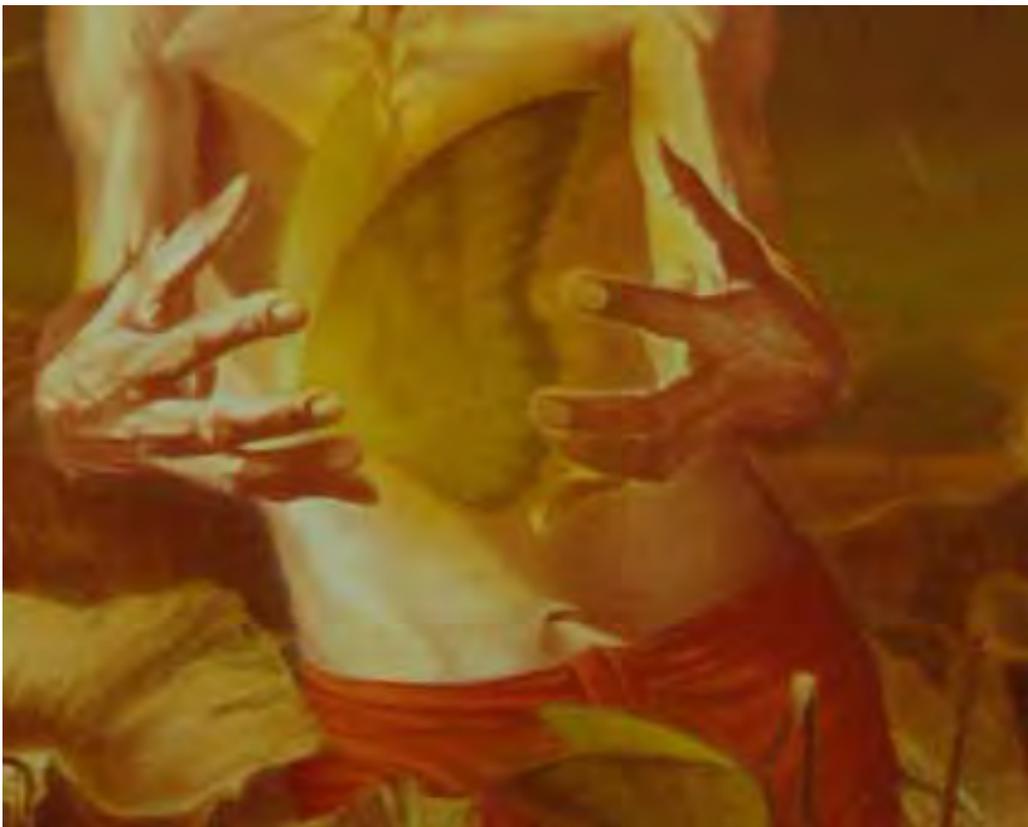

ภาพที่ 59 ผลงานสร้างสรรค์ระยะที่สาม

ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “การแฝงตัวของต้นทานิยมในพุทธสังคัมปัจจุบัน”
(มิถุนายน 2551-มีนาคม 2553)

ภาพที่ 60 ผลงานวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 61 รายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 62 ผลงานวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 63 ผลงานวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 64 รายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 65 ผลงานวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 66 รายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 67 ผลงานวิธานิพนธ์

ภาพที่ 68 รายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 69 ผลงานวิธานิพนธ์

ภาพที่ 70 รายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 61 ผลงานวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 72 รายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 73 ผลงานวิทย์ยานิพนธ์

ภาพที่ 74 รายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 75 ผลงานวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 76 รายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์

การวิเคราะห์การสร้างสรรค์

1. รูปทรง (Form) รูปทรงที่ใช้ในผลงานเป็นรูปทรงที่เหมือนจริงตามธรรมชาติ หรืออีกนัยหนึ่งก็คือการเลียนแบบธรรมชาตินั่นเอง เพียงแต่รูปทรงที่นำมาใช้นั้นเป็นการแทนค่าความหมายในเชิงสัญลักษณ์มิได้เน้นในสาระความเหมือนทางกายภาพทั่วไป การร้อยเรียงองค์ประกอบขึ้นมาใหม่สร้างเรื่องราวที่เป็นไปเพื่อการนำเสนอและการแสดงออกทางความคิดตามทัศนคติของข้าพเจ้าเป็นสำคัญ

2. โครงสี (Color) โครงสีโดยรวมของภาพทั้งหมดเป็นสีร้อน แสงและเงาตัดกันชัดเจน ใกล้เคียงจริงแสดงออกซึ่งยุคสมัยแห่งดิจิทัล ชับแน่นมวลพลังความ โลก ความอยาก ความมัวเมา ไร้ความรู้สึกร่วมตามอุดมคติทางพุทธศาสนาในเรื่องกิเลสตัณหา

3. พื้นผิว (Texture) พื้นผิวในผลงานของข้าพเจ้าเกิดจากการทดลองเทคนิคระหว่างสีอะคริลิกกับสารทำความสะอาด ซึ่งผลที่เกิดขึ้นคือลักษณะของพื้นผิวที่คล้ายกับก้อนกรวดขนาดเล็กวางรายเป็นพื้น สามารถตกแต่งน้ำหนักแสงเงาโดยรวมได้ ทำหน้าที่เป็นฉากสถานที่ทั้งหมดในภาพ

4. ปัญหาที่พบในการทำงานคือ การสร้างสรรค์เทคนิคในแต่ละครั้งไม่สามารถคาดเดาล่วงหน้าได้ การสร้างสรรค์แต่ละครั้งจึงต้องขึ้นอยู่กับผลของเทคนิคที่เกิดขึ้นเป็นตัวกำหนดน้ำหนักโดยรวมของภาพทั้งหมด

อย่างไรก็ตาม จุดมุ่งหมายแรกของการสร้างสรรค์คือ เน้นการนำเสนอและการแสดงออกทางความคิดส่วนตัวของข้าพเจ้า รูปแบบและเทคนิคถูกสร้างขึ้นเพื่อตอบสนองเนื้อหาในผลงานให้ตรงตามความต้องการแทนการสื่อสารการสะท้อนสภาพของปัญหาในสังคมเป็นสำคัญ

บทที่ 5

สรุป

ในการสร้างสรรค์งานศิลปะของข้าพเจ้า มีจุดมุ่งหมายเพื่อแสดงออกถึงความรู้สึกที่เกิดจากจิตสำนึก ความตระหนัก เป็นห่วง ระวัง ระวังต่อสภาวะปัญหาของสังคมที่ตนได้มีบทบาทและอาศัยเป็นส่วนหนึ่ง ซึ่งแม้เป็นเพียงส่วนที่เล็กน้อย แต่นั่นแสดงถึงความรู้สึกรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ของตนในทางหนึ่ง

การรู้จักช่วยกันดูแลรักษาความเรียบร้อยดีงามในสังคม มิให้เกิดการปล่อยปละละเลย เป็นจิตสำนึกที่ดีที่ควรได้รับการปลูกฝังร่วมกัน ยิ่งสังคมก้าวหน้าด้วยความเจริญทางด้านวัตถุยิ่งบีบบังคับให้ความเจริญทางด้านจิตใจนั้นบกพร่องและเสื่อมลงทั้งในด้านศีลธรรมและจริยธรรม โดยสะท้อนออกมาในรูปแบบของการไขว่คว้าทะยานอยากจนขาดการยับยั้งชั่งใจ ไม่รู้จักละอายและเกรงกลัวต่อบาป

หากคนในสังคมไม่รู้จักเอาใจใส่ ปกป้องดูแล และละเลยให้ความสัมพันธ์นั้นเข้มแข็ง สังคมนั้นอาจสลายไปในที่สุด ดังที่เคยเกิดขึ้นมาแล้วในอดีตดินแดนอันเป็นพุทธภูมิแห่งบรรพพุทธศาสนานี้เอง

ผลงานสร้างสรรค์ของข้าพเจ้าจึงเป็นการแสดงออกหนทางหนึ่งต่อความรับผิดชอบต่อบทบาทและหน้าที่ของตนในสังคม

บรรณานุกรม

กรมศาสนา. พระไตรปิฎกฉบับประชาชน. กรุงเทพฯ : กระทรวงวัฒนธรรม, 2548.

พระคุณเจ้าพระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตฺโต). พจนานุกรมพุทธศาสน์ฉบับประมวลศัพท์. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., 2529.

พระธรรมกิตติวงศ์ ป.ธ.9 ราชบัณฑิต. พจนานุกรมเพื่อการศึกษาพุทธศาสน์ ชุด คำวัด. กรุงเทพฯ : วัดราชโอรสวราราม, 2548.

พระปราโมทย์ ปาโมชฺโช. วิมุตติมรรค. กรุงเทพฯ : ชรรมดา, 2549.

พระราชนิเวศรังสี (เทสก์ เทสรังสี). โมกขุบายวิธี. หนองคาย : ม.ป.ท., 2505.

สรรเพชญ ธรรมาทิกุล. หนังสือวิถีธรรม์ชุดภูมิปัญญา. กรุงเทพฯ : มูลนิธิภูมิปัญญา, 2551.

พุทธทาสภิกขุ. ตัวกู-ของกู. กรุงเทพฯ : เพชรประกาย, 2549.

ประวัติส่วนตัว

เกิด : 10 กุมภาพันธ์ 2522 จังหวัดเลย
 ที่อยู่ : 76 หมู่ 8 ต.ห้วยสีเสียด อ.ภูหลวง จ.เลย 42230
 : โทร. 08-9802-0762
 e-mail : rattaphoom_p@hotmail.com

การศึกษา

- โรงเรียนบ้านนามูลคุ่น จ.เลย
- โรงเรียนศรีสงครามวิทยา จ.เลย
- วิทยาลัยช่างศิลป์ กรมศิลปากร กรุงเทพฯ
- ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต ภาควิชาทัศนศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ศิลปมหาบัณฑิต ภาควิชาจิตรกรรม คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ประวัติการแสดงผลงาน

- 2552 - นิทรรศการเดี่ยว “ DELUSION ” นัมเบอร์วัน แกลเลอรี กรุงเทพฯ
- นิทรรศการสุนทรีย์แห่งสตรีระ ณ สีลมแกลเลอรี กรุงเทพฯ
- นิทรรศการจิตรกรรมร่วมสมัยพานาโซนิก ครั้งที่ 11
- 2551 - นิทรรศการจิตรกรรมร่วมสมัยพานาโซนิก ครั้งที่ 10
- นิทรรศการจิตรกรรมอมตะอาร์ตอวอร์ด
- นิทรรศการสีน้ำเฉลิมพระเกียรติ ณ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์
- 2550 - นิทรรศการศิลปะโฉมหน้าศิลปิน ณ สีลมแกลเลอรี กรุงเทพฯ
- นิทรรศการศิลปะกลุ่มจามจู้รี หอศิลป์จามจู้รี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 2549 - นิทรรศการศิลปะกลุ่ม “พ” ครั้งที่ 2 หอศิลป์จามจู้รี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 2548 - นิทรรศการศิลปะ “ศิลป์ศรีสงคราม” ศูนย์ศิลป์สิรินธร จ.เลย
- 2547 - นิทรรศการศิลปกรรมกลุ่ม “พ” สีลมแกลเลอรี กรุงเทพฯ

- 2546 - นิทรรศการศิลปกรรม “ศิลปะเพื่อสุขภาพจิต” โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราช
สกลนคร
- นิทรรศการศิลปะ “ดอกเอยดอกไม้” de lune gallery กรุงเทพฯ
- 2545 - นิทรรศการศิลปะนิพนธ์ หอศิลป์วิทย์นิทรรศน์ สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย
- 2544 - การแสดงศิลปกรรมร่วมสมัยครั้งที่ 18 ศูนย์สังคีตศิลป์ ธนาคารกรุงเทพ กรุงเทพฯ
- นิทรรศการศิลปะ “ the party” soeree pub กรุงเทพฯ
  - นิทรรศการศิลปะ “landscape painting” โรงแรมแมกซ์ กรุงเทพฯ
  - นิทรรศการศิลปกรรม “กาลค้นหา” อาคารสินธร กรุงเทพฯ
- 2543 - นิทรรศการ “ศิลปะเพื่อสุขภาพจิต” โรงพยาบาลนางรอง บุรีรัมย์
- นิทรรศการศิลปะภาพพิมพ์ “print it” หอศิลป์วิทย์นิทรรศน์ สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
  - นิทรรศการ “ศิลปะบำบัด” จุฬาวិชาการ 42 คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย
  - นิทรรศการ “ศิลปะวาดเส้น” สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เกียรติประวัติ

- โล่ห์เกียรติคุณเยาวชนผู้มีความสามารถดีเด่นและสร้างชื่อเสียงให้กับประเทศชาติ
- Foreign minister award “25th” international children’s art exhibition Tokyo , Japan
- “Gold award” The 25th international children’s art exhibition Tokyo , Japan
- “Silver award” The 25th international children’s art exhibition Tokyo , Japan
- “Bronze award” The The 25th international children’s art exhibition Tokyo , Japan
- Individual winning prize” 8th international competition of children’s “and youth’s
creativity, Torun , Poland